

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 176. sz. 1943. augusztus 6 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

A nemzeti vagyon

még békeidőben is olyan érték, amelynek fenntartásáért, sőt fokozásáért minden polgárnak ereje végső megfeszítésével kell dolgoznia. A nemzeti vagyon természetrajza olyan, hogy magánvagyonokból áll. Ha minden polgár elszegényedik, akkor a nemzet is szegény lesz. Ha azonban gazdagok a polgárok, vagyonuk gyarapszik, akkor az állam ereje is nagyobbodik. Nyilvánvaló, hogy csak az erős megalapozottságú ország képes nagy erőfeszítésekre.

Háborús időkben a legnagyobb mértékben fennáll az a törvény, hogy az erőket gyarapítani kell. A pazarlás hazaárulás! — kiáltja felénk a sokezer plakát. Féltevé őrizzük learatott gabonánkat, mert élet az. Tamizjuk az embereket rá, hogyan védekezzenek a foszforlapok ellen és így tovább.

Nemcsak a búzánk ilyen életfontosságú nemzeti vagyonunk. Az állatállományunk is az. Külön és nagy tudományág foglalkozik vele, mindenféle kedvezményeket, tenyészállatvásárokat, kiállításokat rendezgetünk csak azért, hogy a gazdáinknak kedvük legyen mennél több és mennél szebb jószágot nevelni.

A gazda szeme hízalja a jószágot — mondja igen tartalmasan a magyar szólás-mondás. Ez azt jelenti, hogy a jó gazda szeme rajta legyen mindig a marhán, lássa meg, ha valami legkisebb baja van és azonnal segítsen, mert „nemzeti vagyon” az és pusztulásnak engedése, a vele való könnyelmű bánásnód bűn a nemzet ellen.

Debrecen város hivatalainak vezetőiből álló közigazgatási bizottság is foglalkozott tegnap ezzel a nemzeti vagyonvédelemmel. A magyar királyi állatorvos állásával veledjő felelősségének súlya alatt jelentette ki: „A Hortobágyon legeltetett állatok „megelhetése” a bekövetkezett szárazság folytán a kisült legelőkön lehetetlenné vált...”

Lehetetlen figyelmen kívül hagyni az állategészségügy itteni legfőbb órének figyelmeztető szavát. Alátámasztja ezt a másik fontos hivatal: a gazdasági felügyelőség jelentése: „A legelők gyepete általában felperzselődött. Súlyosan érintette az esőhiány főleg a Hortobágyot, a legelő teljesen „felsült”, a jószág takarmányt felvenni nem tud s így a gazdák nagyrésze legelő állatainak hazahajtására kényszerült.”

A két döntő jelentőségű megállapítás egyszerűen arra utal, hogy a nemzeti vagyon számottevő része — mely a debreceni gazdák kezére bízott — veszélyben forog. Még nem pusztult el, még lehet rajta segíteni. Ha egyetlen ház összedől vagy kigyul, akkor is egész csapat önfeláldozó tűzoltó és mentő rohan és segít. Most egész sereg gazda vagyona „ég”, melynek „eloltásához” egy-két embernek kell csak segítséget nyújtania.

Új rendelet a tüzelőanyag-ellátás szabályozásáról

A német csapatok Orel városát az arcvonal megrövidítése céljából kiürítették

Minden eddigit felülmúló csaták a várostól délnyugatra

Súlyos harcok Sziciliában, Catania kiürítése megtévesztő hadművelet volt — hangoztatják Berlinben — Eden kijelentette: Olaszország részéről semmiféle békeajánlat nem történt — Rómában cáfolják azt a valótlan híresztelést, mintha a Balkánon állomásozó olasz csapatok visszavonulnának a tenger felé

Nápolyt a 96-ik légitámadás érte, melynek pusztítóbb hatása volt, mint az eddigieknek - Nagy pusztulás műemlékekben, rombadőlt a királyi palota egyrésze is

A keleti harctéren a harci cselekmények nem csökkenő hevesseggel folynak. A szovjet a Miusmentén ellentámadásba ment, de ezek meghíúsultak. A szovjet támadások főcélpontja már huzamosabb idő óta Orel. Az itt levő német állások kiszögellészerűen meredtek Moszkva felé. Ez volt a magyarázata a megújuló szovjet tömegrohamoknak.

Mint a tegnapi német hadijelentés közli, az orel arcvonal régebben tervezett megrövidítését most végrehajtották és Orel városának kiürítését zavartalanul elvégezték a német csapatok, miután minden készlet hátra szállították, a hadifontosságú berendezéseket pedig szétrombolták.

Berlini katonai körökben az orel elszakadást úgy minősítik, hogy ezen a ponton a kiszögellés hadműveleti szempontból történt lekerékítéséről van szó: a bolsevisták tulajdonképpen csupán egy tervszerűen kiürített, felperzselte területre vonultak be.

A német lapok egyhangúlag megállapítják, hogy a keleti fronton folyó harcok hevessege fokozódik és különösen rámutatnak arra, hogy az Oreltől délnyugatra

folyó csata a harcbevett ember-tömegek és hadianyag mennyisége tekintetében minden eddigit felülmúl.

Mint a Német Távirati Iroda közli, Orel a német hadvezetőség számára betöltötte hivatását, amely elsősorban az ellenséges támadó erő felmorzsolásában s lassú alászásában állt. E célt a német hadvezetőség az elmúlt hét harcban nagymértékben elérte. A város német részről történt feladása azután történt, hogy tervszerűen és zavartalanul szétrombolták minden katonai fontosságú építményt. Hogy Orel városának milyen csekély a tényleges jelentősége, kitűnik abból, hogy a város legnagyobb iparműve, a mindössze 130 munkást foglalkoztató fogat-és szágyár. Szó sem lehet Orelben valamiféle nehéziparról. A keleti arcvonal többi részén a szovjet szerdán is több ponton kísérletezett tehermentesítő támadással, de hasztalanul.

A SZICILIAI HARCTERRŐL

érkezett hírek is az ottani harcok teljes kifejlődését mutatják. A jelentések hangsúlyozzák, hogy most a döntésért folynak a legnehezebb

csaták, főképp a középső arcvonal szakaszán, az Etnától északkeletre. Berlini megítélés szerint a cataniai harcokkal az angolszások a tengelycsapatokat le akarják kötni, hogy növeljék a Regalbuto és Centurite közti áttörés esélyeit. A németek mindent harcra vetnek, a támadók nagy veszteségeket szenvedtek. Az északi partszegélyen nem olyan hevesek a harcok, mint amilyenek a messzinai előhatolásra irányulnak.

CATANIAI KIÜRÍTÉSÉRŐL

illetékes német helyről tájékoztatást adtak ki a következőkben:

„Ha az angolok ma azt jelentik, hogy elfoglalták Cataniát, akkor — mint a birodalmi főváros körében kijelentik — ez a hír az események mögött baktat. A valóságban a szicíliai német kötelékek nagy megtévesztő hadműveletet hajtottak végre sikeresen. Már régebbi idő óta biztosító fátlyat vontak Catania előtt, azzal a céllal, hogy tévedésbe ejtsék az ellenséget az ottani álcázó arcvonal erőssége és tűzereje felől. Ez a feladat teljesen sikerült. A német főarcvonal jelenleg úgy vonul, hogy az ellenfének újból még nagyobb erővel

kell támadnia ahhoz, hogy a harcot itt egyáltalában újból felvehesse.”

OLASZ KATONAI KÖRÖKBEN

a szicíliai hadihelyzettel kapcsolatosan rámutatnak arra, hogy eddig 15 hadosztálynyi ellenséges erő szállt partra Sziciliában. Hangsúlyozzák, hogy az olaszok a német csapatokkal együtt elszántan küzdenek és hogy áldozatkészségük milyen méretű, néhány adattal világosan alá lehet támasztani. Például a bersaglieri ezred 4030 emberből 400-an maradtak meg, a többi meghalt, vagy megsebesült, de egy sem esett fogságba, ők voltak azok, akik hétnapos csatában feltartóztatták az amerikai csapatokat s ezzel nagymértékben megkönnyítették a tengelyerőknek a visszavonulást. Rámutatnak még arra, hogy a 36 löveggel rendelkező erőcsoport lövegei közül csak egy maradt sértetlen és csak ez vonult vissza, a többi mind az utolsóig állta a harcot. A nagy harc, a vulkán csatája most hihetetlen erővel tombol és az ellenség nyomása az Etna baloldalán a legerősebb. Anynyi bizonyos, hogy a tengely erői a legvégsőkig ellenállnak a nyomásnak. Ami pedig a szicíliai lakosság magatartását illeti, ez a magatartás hazafias volt. Termé-

FONTOS TUDNIVALÓK

A kijelölt kereskedők névjegyzéke. (7.)

Újból szabályozták a lóhús árát. (7.)

A cseplés és kazalozás együttes munkáinak legkisebb munkabére. (7.)

TOKES FOTO

FENYKÉPEZŐGÉPET VÁSÁROL

Veszély van a legelőn, talpraesetten, gyorsan, helyesen, celszerűen kell intézkedni azonnal!

szétesen akadtak elszórt esetek, amikor egyesek más magatartást tanúsítottak az azoknál volt tapasztalható, akik Amerikában éltek és visszatértek a hazai földre, vagy akik nem voltak megelégedve a fascista rendszerrel. De általában nagyfokú hazaszeretettel mutattak a szicíliaiak és nem egy helyen gerillaharcokra került sor — állapítják meg olasz katonai körökben.

OLASZ VÁLASZ EDENNEK

A hadiesemények mellett Olaszország magatartása kelt fokozott figyelmet. Az olasz sajtó az angol-szászok követelésével és Eden legutóbbi kijelentésével foglalkozik.

A római „Piccolo” „Válasz Edennek” című cikkében egyebek között ezeket írja: A fascizmus bukása után a kábulat és a bizonytalanság első pillanatainak múltával London és Washington kénytelenek voltak levetni az álarcot és most nyersen követelik haladéktalan megadásunkat.

Tegnap is az alsóházi vita folyamán Eden miniszter Bevan munkáspárti képviselő interpellációjára válaszolva ezt a kijelentést tette: „A hadikabinet tagjai feszülten várják, hogy Olaszország elfogadja a feltétlen kapitulációt, amelyet felajánlottak neki és megad nekünk olyan könnyítéseket, amelyek lehetővé teszik számunkra, hogy egyre erőteljesebben folytassuk háborút Németország ellen.”

Eden nem is fejezhetette volna ki magát világosabban — írja a „Piccolo” — és kell, hogy kertes nélkül válaszoljunk neki. Ezen a nyelven az olasz nép sohasem fog érteni, különösen ma nem, amikor megvan a szabadsága arra, hogy védekezzenek.

MI KÖVETKEZNE ?

A „Gazetta del Popolo” „A lehetetlen béke” című cikkében többek között a következőket írja: A béke közvetlenül küszöbön áll. Az ellenség kizárólag hadászati célokra törekszik. E követelések megfosztanák Olaszországot erejétől, hanem ami gyakrabban még többet nyom a latban, még presztizsétől is. Ebben az esetben a németek megkísérelnék, hogy a Pó-síkságon harcoljanak saját országuk megkímélése érdekében. Furcsa béke lenne, ha az ellenséges hadseregek olasz földön küzdenének.

A torinói „Gazetta del Popolo”-ban Cordana, az újság új igazgatója a béke lehetetlenségéről ír. Vezércikkében azt írja, hogy Olaszország hadszíntérre változék, ahol angolok, amerikaiak és németek küzdenének.

TÖRÖK LAPOK
OLASZORSZÁG SZÁNDÉKAIRÓL

A török lapok kimerítően és szinte egyöntetűen foglalkoznak Olaszország és a szövetségesek viszonyával. A „Jeni Szabah” leiszegi, hogy a szövetségesek feltételei túlszigorúak.

A „Tan” szerint a szövetségesek utolsó figyelmeztetést intéztek az olaszokhoz, amelyre hatodnapja nincsen válasz. Olaszország semleges állapotot akar kikötni, nem hajlandó támaszpontul szolgálni és meg kívánja tartani tizenkét szögét és Albániát. A helyzet hamarosan rosszabbodhatik — állapítja meg a török lap.

MIT VÁLASZOLT EDEN
A KÉRDÉSEKRE

Eden külügyminisztert az angol alsóház szerdai ülésén kérdések önzóval ostromolták. Az egyik képviselő felvilágosítást kért a külügyminiszteről Eisenhower tábornok rádióüzenetéről, amelyben olyan békefeltételeket ajánlott fel, amelyek nem sértik az olasz nép becsületét. Eden a következőképpen válaszolt: *Olyan helyzet állhat elő, amikor a feltétel nélküli megadás egyáltalán nem sérti a becsületet.*

A külügyminiszter azután hangsúlyozta, hogy *Olaszország részéről semmiféle békeajánlat nem történt. Az egyesült nemzetek változatlanul feltétel nélküli megadást követelnek.*

Eden azután a *menedékgörgről* beszélt. Közölte, hogy *nincsen pontos adata Mussolini jelenlegi tartózkodási helyéről.* Arra a kérdésre, nem tekintenek-e a szövetségesek barátságosan cselekedetnek, ha a semlegesek egyes menekülteknek menedéket nyújtanának, a külügyminiszter a következőképpen válaszolt: *Erről a kérdéstről az Egye-*

sült Államok és Szovjetország kormányával való egyetértésben nyilatkoztam. Nem vagyok hajlandó újabb nyilatkozatot tenni ebben az ügyben.

Azután a kérdések egész sorát zúdították a külügyminiszterre, amelyekre Eden kitérőleg válaszolt. Az egyik kérdés a spanyol monarchia helyreállításának lehetőségére vonatkozott. Eden kijelentette, hogy ez tisztára belpolitikai ügy. A brit kormánynak nem áll módjában, hogy erről az úgyról véleményt mondjon.

Német hadijelentés

Orel tervszerű kiürítése — Meghíjtóított szovjet támadások a Mius mentén — Adáz harcok Sziciliában

A német véderő főparancsnoksága közli: A Szovjet seregnek a Mius mentén erős gyalogsággal és nagyszámú páncélosal heves ellentámadásokat kezdett a Kujbisevől északra levő ujonnan szerzett német állások ellen, de az ellenségre nézve súlyos veszteséggel valamennyit meghíúsítottuk.

A Donec központi szakaszán a Szovjet sikertelenül támadott. Bjelgorodnál a súlyos és változó védőharcok tovább tartanak.

Az orel-i hajlatban az arcvonal megrövidítése során augusztus 4-én éjszaka zavartalanul elvették Orel városának már régebben tervezett kiürítését. Minden készletünket tervszerűen hátraszállítottuk a hadfontosságú berendezéseket pedig kivétel nélkül szétromboltuk.

A Ladoga tó felé a Szovjet erős támadásai összehozták vonalaink elől.

A keleti arcvonalon szerdán 123 páncélos löttünk szét.

Légi haderőnk harci, bukkóharcú és csatárepülő kötelékei a védelmi csata gyújtópontjain, elsősorban Bjelgorodnál és Orelnél súlyos csapásokat mértek az ellenségre.

Szerdán légi harcokban 161 szovjet repülőgépet löttünk le.

Olasz hadijelentés

A szicíliai harcok — Ellenséges repülőketélék hevesen támadta Nápolyt, 159 halott és 228 sebesült — Német harci repülőek Palermo kikötőjét bombázták

Az olasz hadijelentés szerint a tengely kötelékei Sziciliában heves ellenséges támadásokat védekeztek ki. Német harcirepülőgépek Palermo kikötőjét bombázták. Elszállították egy rombolót és egy brit gőzöst, összesen 13.000 tonnát, megrongáltak egy cirkáló, 3 rombolót, valamint 8 kereskedelmi hajót, összesen 30.000 tonnát.

Egy többmotoros repülőgépből álló ellenséges kötelék hevesen bombázta Nápolyt. A pol-

gári lakosságnak nagyszámú áldozata van. 4 ellenséges repülőgépet lelített a légvédelem, három pedig a német vadászipilóták semmisítették meg.

A hajókaravánbiztosításra kirendelt olasz hadihajók az elmúlt napon 6 ellenséges repülőgépet löttek le.

A Nápoly elleni bombatámadás során az eddigi adatok szerint 159 ember vesztette életét és 228 sebesült meg. (MTI)

Tervszerűen történt az orel-i kiürítése

Berlin, augusztus 5. (MTI): Az Orel vidékén lefolyt súlyos harcok a város kiürítésével és az ivben addig tartott állások feladásával végezték. Német részről már utáltak ennek az eshetőségnek a bekövetkezésére ami természetesen amellett szól, hogy az orel-i arcvonal feladását a német hadvezetés már régebben elhatározta és ha elhatározásának gyakorlati korszakát a vitale csak most történt meg, annak oka abban keresendő, hogy a teljes kiürítést nyugodt és a legnagyobb körültekintéssel kívánta megvalósítani, ez teljes mértékben sikerült is. Mint a Wilhelmstrasse katonai szóvivője osztrótkön kijelentette a maga néhány nappal ezelőtt Orelnél járt és így személyes tapasztalat alapján állíthatja, hogy az orel-i kiürítés tervszerűen történt. Minden hadianyagot sikerült idejében elszállítani és megsemmisít-

tettek minden katonai jellegű építményt és lehetővé tették, hogy a bolsevizmus visszatérésétől rettegő lakosság az új német védelmi vonal mögé meneküljön. A német csapatok az előre elkészített és kiépített állásokba vonultak vissza. Néme. katonai részről még rámutatnak arra, hogy a német hadvezetést presztizs szempontok sohasem irányították, hanem kizárólag az előzetesleggi szempontok. Így az orel-i vonal feladása abban a pillanatban történt meg, amikor az a frontszakasz teljesítette feladatát. Kétségtelen, hogy Orel nevéhez fog fűződni ennek a világháborúnak legnagyobb csatája. Itt az oroszok több mint száz lövész hadosztályt állítottak csatasorba és mintegy 75 ezer páncélos kocsit, amiből hátezret a németek megsemmisítették.

Három olasz tartomány hadiállapotban

Róma, augusztus 5. (MTI) A ma reggeli olasz lapok közlése szerint a hadsereg főparancsnokság rendelkezése Lubiana, Fiume és Dalmácia tartományokat hadműveleti területekké nyilvánították.

Ambrosio hadseregtábornok napiparancsa

Menetelni a király által jelzett célok felé.

Róma, augusztus 5. Ambrosio-hadseregtábornok abból az alkalomból, hogy az olasz király és császár a nagyvezérkar főnökévé nevezte ki, a következő napiparancsot intézte a fegyveres erő szárazföldi, légi és tengeri alakulataihoz:

„Abból az alkalomból, hogy őfelsége a király a nagyvezérkar főnöki tisztjének ellátásával bízott meg, a fegyveres erőhöz fordulok amely bírské arra, hogy

újra felveszi a régi és alkotmányos kapcsolatát és amely fegyveres erő az esküjéhez hűven most is hűséggel és becsülettel fog menetelni őfelsége, a király által jelzett célok felé.”

Mint a Stefani-iroda jelenti, Raffael e Courten tengerészeti-ügyei és Renato Sandalli légügyi miniszter veszi át egyúttal a hadtengerészet, illetve a légierők vezérkari főnöki teendőit is

Nagy pusztulás Nápolyban

Nápoly, aug. 5. (Stefani) Az ellenséges légi erőnek Nápoly ellen intézett szerdai terrortámadása hevesebb, mint a város által a háború eleje óta elszenvedett 96 légi támadás bármelyike.

Az ellenséges repülőek különösen emlékeket és negyedeket pusztítottak, amelyekre firtókben bocsdották le bombáikat. elpusztalt több történelmi nevezetesség épület, nem különben sok munkásház. Teljesen elpusztult a Santa Lucia templom, súlyosan megrongálódott a Jézus-templom, amely egyike Olaszország legszebb templomainak, továbbá a Della Catena templom, a Ferencrendiek Szent Klára temploma értékes műkincsekkel és falfestményekkel, síremlékek, közülök Mária Carolina és II. Ferdinand Syracusa grófja és Mária Krisztina síremlékével. A székesegyház homlokzatát szintén alálat érte,

mintegy 20 bomba esett a királyi palotára. Itt elpusztultak a legfelsőbb emelet terméi, köztük több fényes fogadóterem, a Herkules-szalón, elpusztult vagy súlyosan megrongálódott több palota, köztük az Angrí palota, a Burzoázia palotája, a Maddaloni palota, a Castell Nuovo, amelynek a világon egyedülálló emlék baloldali tornyát vágta ketté a bomba. Az Angrí palota erkélyéről mondott beszédet 1870 szeptember 7-én Garibaldi, hasonlóképpen súlyosan megrongálódott a királyi szegényház, egy a XVIII. századból való óriási nagy és tiszteletes épület, a zarándokok körháza és több más épület. Ez a nyers támadás, amely válogatás nélkül sújtott le, világosan bizonyítja, hogy célja: rettegést kelteni a város lakosságában. A bombázásnál a nápolyiak nyugalmáról és fegyelmetzettségéről tetek tanúságot. (MTI)

Római cáfolat

Róma, aug. 5. (Stefani) A londoni rádió továbbra is terjeszti azt a valótlan híresztelést, hogy a Balkánon állomásozó olasz csapatok rendetlen visszavonulásban vannak a tenger felé.

hogy ott hajóra szálljanak. Ez a híresztelés teljesen alaptalan, az olasz fegyveres erők ott vannak és ott is maradnak, ahova őket a katonai szükségleteknek megfelelően kiviszéjelték. (MTI)

A szicíliai csata példátlan elkeseredéssel folyik

Bern, aug. 5. (Bud. Tud.) Eisenhower tábornok főhadiszállásáról érkező jelentések szerint a szicíliai csata példátlan elkeseredéssel folyik. A 8. hadsereg Adernotól 5 km-re délnyugatra elérte Bianco községet és három helyen elvágta a vasútvonalat. A jelentés elismeri, hogy a német csapatok csak lépésről lépésre engednek a szövetségesek táterjének. Száz-kétszáz méter-

re előre elkészített állások várják a németeket, akik rendkívül súlyos veszteségeket okoznak a szövetségeseknek, 30 km. széles frontszakaszon közelítették meg az Etna vonulatait. Repülőgépek százai támadják az Adorno körüli német tüzérségi és ütegállásokat. A német csapatok zöme Fratello Tortoricí fölött áll.

A középkeleti angolszász parancsnok nyilatkozata

Kairó, aug. 5. (Bud. Tud.) Sir Henry Maitland Wilson, a szövetségesek középkeleti haderejének parancsnoka főhadiszállásán újságírók előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A középkeleti hadsereg parancsnoksága a legnagyobb figyelemmel kíséri a dél- és kelet-európai katonai eseményeket. Seregei mindenre készen állnak.

A Vatikán lapja a békéről

Róma, aug. 5. Az Osservatore Romano „Az egyház egysége és a nemzetközi béke” címmel többek között ezeket írja: *Ma, amikor romokban hevernek az összes intézmények, a összes remények, az összes emberi bálványok, egyes egyedül az egyház áll ellen a pusztulásnak.* Az emberek társadalmát át kell, hogy hassa az egyház megváltó ereje. Az egyház egysége az emberi választófalakon és a gyűlöleten való győzelem jelenti. Az egyház az egyedüli nemzetek feletti élő és hatékony intézmény. Nem az a kormányozható egyház, amely az állam szolgálatában áll, hanem az az egyház, amely a pápa egyháza. *Enélkül az egyház nélkül nem lehet biztos békét teremteni, olyan békét, amely nem a közös béke parancsa, hanem az igazság teljesítése és a szeretetben való együtt-*

működés. A béke valóban nem születik szükségszerűen a katonai győzelemből, mint ahogy a katonai győzelem nem mindig jogos győzelem, ha a jogot nem azonosítjuk az erővel, akkor szükséges, hogy ez a béke, amely lényege szerint az igazság és a szeretet, az egyház munkájá legyen, amely egyház feletle áll a népek összetűzésének és megmutatja az igazságot, amely egyesíti a népeket, Dante álma — fejezi be az Osservatore Romano — nem vált valóra úgy, mint a költő akarta, hogy egy egyetemes monarchia szülessen meg, amely független az egyháztól és amely tagadja a pápa hatalmát, mert éppen az egyház természetfelettsége az, ami a politikai egységnek, vagy legalább is a nemzetek egyetemes békéjének alapjává válhatik.

Milyen az állapot Szicília megszállott részeiben

Ankara, aug. 5. (Stefani) Szicília megszállott részeiben az angolszász uralom alatt beállott állapotokról megbízható forrásokból ezeket közlik:

Azok az angol és amerikai hírek, amelyek szerint a szövetségesek hadbiztosi hivatalai nagymennyiségű élelmiszert küldtek a szicíliai lakosság számára, nem helytállóak, ellenkezőleg a katonai hatóságok első dolga volt a megszállt városok és községek élelmiszerkészletének rekvizálása. Minthogy a lakosoknak nem szabad az épülecsoportokat elhagyniuk, a mezőgazdák nem mehének ki földjeikre

és így a mezőgazdasági munka teljesen megállt. A szicíliai lakosság kénytelen azzal a kevés élelmiszerral megelégedni, amit az angolok és amerikaiak meg hagytak nekik. A lakosság és a csapatok között sűrűn fordulnak elő incidensek. A tengerparti városokban az angolok és amerikaiak nem tudnak olyan munkást találni, aki hajlandó volna hajóik kirakodásában segédkezni. A szicíliai lakosság másutt is határozottan vissza utasítja a bármiféle segítségnyújtásra szólított fel, meg ha a megszállók megtorlásokkal fenyegetőznek is. (MTI)

A washingtoni finn követ Sumner Wellesnél

Helsinki, augusztus 5. (MTI) Az „Ilta Sanomat” washingtoni jelentés szerint Roccope washingtoni finn követ látogatást tett Sumner Welles helyettes külügy-

miniszternél. A kihallgatás után elmondotta, hogy udvariassági látogatáson volt az amerikai helyettes külügyminiszternél, mert már régóta nem találkozott vele.

Meghalt dr Veress István tanügyi főtanácsos, ny. tanítóképzőintézeti igazgató

Nagy gyászba van a debreceni református Kollégiumnak és ebben a gyászban résztvevő szívvel osztozik a debreceni pedagógusok, tisztelők, ismerősök serege, sőt Debrecen város egész társadalma. Dr sávi Veress István tanügyi főtanácsos, a debreceni Kollégium tanítóképző intézetének 23 éven át hűséges igazgató tanára, ny. igazgatója, csütörtökön délelőtt fél 10 órakor, 72 éves korában hosszú súlyos szenvedés után elhunyt.

Dr Veress István 1871 november 2-án született Dengelegen, Szatmár megyében, régi nemesi családból. Édesapja tanító volt. Elemi iskolát a biharmegyei Kólyon végezte. Az 1884-85 iskolai évben a debreceni református főgimnáziumba jött. Mint szegénysorsú tanuló nélkülözések között folytatta tanulói pályáját, de tehetsége és szorgalma felé fordította az Alma Mater szeretetét és tanuló tanítványok vállalásával igyekezett helyzetén javítani. Érettségi után a teológiai akadémiára iratkozott be. Debrecenben szentelték lelkésszé. Több ízben nyert pályadíjat, három évig az Andaházi-Szilágyi intézet nevelője volt, ami kintületés-számba ment. A tanítói oklevelet is megszerezte. Volt esküdt felügyelő és köztanító. Az 1897-98 iskolai évre a Nagy József-alapítványon a bázeli egyetemre iratkozott be, ahol a német nyelvet teljesen elsajátította. 1898-tól gr. Bethlen Pálnál volt két éven át nevelő. Már előbb munkatársa lett a Debreceni Protestáns Lapnak, melynek mindvégig cikkírója volt. A magyar protestantizmust ismertető cikkeivel külföldi lapokban is tiszteletet szerez nevének és rokonszenvet a magyar protestánsok iránt. 1904-ben Réven lett missziói lelkész, 1905-ben pedig Biharbócszra hívták meg. Közben nagy tudományos munkásságot fejtett ki, egyik műve a másik után jelent meg magyarul és német nyelven. 1905. évben Bécsben megszerezte a teológiai licenciatúságot, 1911. ben pedig bölcsészdoktori vizsgát tett Kolozsváron. Az 1913 évben a májusi egyházkerületi közgyűlés dr Baltázár Dezső püspök ajánlatára a debreceni kollégiumi tanítóképzőintézethez tanárnak és még ugyanabban az évben a novemberi közgyűlés pedig igazgatónak választotta meg dr Veress Istvánt, aki mindvégig hűséges munkatársa és bizalmasa volt dr Baltázár Dezső püspöknek. Huszonhárom esztendőn keresztül fejtett ki áldásos munkát a debreceni kollégiumi tanítóképzőintézetben. Mint ember és pedagógus egyaránt nagy volt igazgatói működése mellett, mely sok nagyjelentőségű reformot hozott, az egyházkerületben 12 éven át töltötte be a képzőintézetek és polgáriskolák szakfelügyelői tisztségét. Egyik legnagyobb műve volt a Szülők Iskolájának, az Iskolán kívüli Népművelés és fontos szervező megalapítása és 17 éven át irányítása. Még az idén súlyos betegesen is előadást tartott a Szülők Iskolájában, melyet Magyarországon Budapest után elsőnek hívtak életre Debrecenben. — Dr Baltázár Dezső püspök meghívására megszervezte a kollégiumi polgári iskolát s ezzel sok száz egyént és családot közelebb hozott a Kollégiumhoz, általa pedig a református egyházhoz. Állandó összeköttetést tartott fenn külfölddel. Meglátogatta a svájci tanítóképzőintézeteket s ismerette a magyar tanítóképzés ügyét. Széleskörű irodalmi munkásságot fejtett ki mindhaláláig. A trianoni évek alatt külföldi lapokban megjelent magyarsági ismertető cikkeivel sok tévhitet oszlatozott el és a barátok ezreit szerezte a magyarságnak. Az első világháború alatt kifejtett kiváló munkásságáért a király a II. oszt. polgári érdemkeresztellett tüntette ki. Nyugdíjazása előtti években pedig a tanügyi főtanácsosi címet nyerte el érdemel elismerésül. Vezetésre hivatott egyén, a magyar tanügy fáradszorgalmas dolgozója volt, aki kitűnően képzelte magyar tanítók ezreit adta a nevelésügynek. Rendkívül szerény ember volt, a tanügyi főtanácsosi cím elnyerése után sem hagyta hogy „méltóságos úrnak”

szólítsák. Puritán kálvinista egyénisége hűződött a címeiktől. — Munkásságát legkiválóbban dr Varga Jenő vallásánár h-tanítóképzőintézeti igazgató méltatta a következőkben: „az ő közéleti szereplését talán úgy jellemezhetünk leghívebben, hogy sohasem hivatala dekorumát élvezte, hanem mindig az abból folyó kötelességeknek igyekezett maradéknélkül s teljes erejéből megfelelni. A tanítóképzésnek nem egy területén egyenesen a kezdeményezés dicsősége fűződik nevéhez. A Kollégium iránt való szeretete nem ismert határt s az ebből folyó szorgalmat sohasem tudott mértéket tartani. Ezzel a szeretettel csak növendékei, köztük elsősorban a legszegényebb, a nyomoruságig szegény szülők iránti szeretete vetekedett. Nagyon kevés embernek jut osztály részül, hogy a megérdemelten pártfogottnak olyan nagy sereggel dicsekedhetnének, mint ő. Ezekre megy azoknak a tanítókak számára, akik az ő segítségével lettek emberekké, akiket egyenesen ő segített pályájukhoz. A nemzeti kultúrán kívül a magyar nemzeti erő gyarapítása terén is elévülhetetlen érdemeket szerzett.”

Élete utolsó esztendeit gyógyíthatatlan betegségének szenvedésével dacára bearanyozta tanítvá-

DEBRECZEN 3 OLDAL 1943 VIII. 6

nyainak feléje áradó szeretete — mely levelek ezerein át szólalt meg. A fronton levő volt tanítványoktól is százalv kapta a leveleket. A múlt héten Debrecenben vakációzó volt tanítványainak hatalmas serege kereste fel, betöltve a Rákóczi u. 65 szám alatti lakásának udvarát. Nagy betegesen kivezetette magát közejük dr Veress István és a volt tanítványokat szeretettel üdvözölte. Tisztában volt betegsége súlyosságával, készült a halálra és íróasztalán ott állott sajátkezű aláírásával a névsor, akiknek a gyászjelentést el kell küldeni, ha eljön az utolsó óra. Nem akarta, hogy szeretteiből, jóembereiből egy is kimaradjon.

Három vaskos kötetben megírta önéletrajzát. Az utolsó napokban meglátogatta legszűkebb baráti köre: Vargha Jenő dr, Baja Mihály lelkipásztorok, Futó András püspöki titkár, Szűcs János kollégiumi tanár. Akkor már nagyon rosszul volt, másnap eszméletét veszítette és kétnapi eszméletlenség után csendesen elhunyt.

Temetése szombaton délután lesz, a ravatalnál dr Kévész Imre püspök mond gyászbeszédet és gyászimát. Halálhíret a Rákóczi-harang kongása zokogja szét. — Halálát hitvesén, fián, Veress Béla polg. iskolai tanáron, nevelt fián Tóth László tanáron, kiterjedt és előkelő rokonságon kívül a magyar tanítói kar és a tisztelők ezrei gyászolják.

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelentése a keleti arcvonallal helyzetéről

Berlin, aug. 5. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelent a keleti harcok közelménél: Az egykori Orel város belpárti részének romjainál az utolsó nemet utó vétek esztőtörök virradó éjszaka egy órakor három nékül távoztak nyugat felé. Ebben az időben a bolseviszakkal nem volt semmiféle harci érintkezés és azok csak esztőtörökön a kora reggeli órákban jöttek előre járművekkel és rohamosapatokkal és így csak tetemes késéssel szereztek tudomást a város területének kiürítéséről. Maga a szovjet is kénytelen volt jelentésében beszámolni arról, hogy a teljesen rendezett elszállítás során elvitték az egész termést és minden más készletet az utolsó ajtkifülsőig, azon kívül alaposan elpusztították minden

hadijelentésű berendezést. Mindez egyértelműen mutatja, hogy a bolsevistáknak nem sikerült a német elleni hatást erőtlennitni és még kevésbé tudták befolyásolni az egységes német harcvezetés rugalmasságát. Bjelgorod körül a harcok hevessége még fokozódott.

Az önfeláldozóan küzdő német gránátosoknak sikerült rendbehozniuk az arcvonallal a belőrső helyeit ahol az éjszaka nap betűrték és egy harmadik betűrtést annyira összehozták, hogy az előlázó tűzben az már a bolseviszták újabb páncélos temetőjévé vált. Pusztán ezen az egy helyen, ahol már a bolseviszták áttörő kísérletet tettek vissza, a nap 86 páncélos tudtak löni.

Az olasz Stefani Iroda jelentése a szicíliai harcokról

Róma, augusztus 5. A Stefani iroda az 1167. számú hadijelentés kiegészítéseképpen közli:

Az elmúlt négy napban a szicíliai csata rendkívül heves jellegűt öltött a középső szakaszon, ahol a helyzet teljesen cseppfolyós állapotban van. Sok állást néhány órán belül többször egymásután elvesztettünk és visszavettünk. Ennek az elkeseredett küzdelemnek gyújtópontja Regalbuto és Centurine környéke, ahol a multban is, most is nagyon szilárdan vívják a harcot, teljesen ellentétben a londoni rádió állításával. Az amerikai egységek felfejlődéseinek jobb szárnya — ezek mellett harcolnak a marokkói „Gumasz” csapatok. Marina di Cavonia övezetében kezdenek érintkezésbe kerülni az olasz-német csapatok által elfoglalt új állásokkal. Ugyanakkor

délen a cataniai síkságon a brit előretörést szívósan gátolja a londoni rádió bemondása szerint is a védelem tüzéségeinek összpontosított „szörnyű tüzelése”. Mindent egybevetve, az angol-amerikai csapatok hadműveleteinek célja úgy látszik az, hogy utat törjenek fegyvereik számára Messina felé a központi hegyes vidéken keresztül, félretolják a tengelyvédelmi készenletét, hogy megkerüljék az Etna-tömbjét és a Carini hegyláncot. Ennek a tervnek megvalósítása szemmel látható célja azoknak a stürvés támadásoknak, amelyeket a páncélos és gyalogos egységek sok ágyútól és túlnyomó erejű légi erőtől támogatva folyton megismételnek, nem törődve a súlyos veszteséggel, amelyeket nekik az olasz-német egységek hősiessége okoz.

Betiltják a faszista tartalmú tankönyveket Olaszországban

Milánó, aug. 5. (NTS) Az olasz közoktatásügyi miniszter értesítette az iskolai tankönyvek kiadóit, hogy olyan tankönyvek használatát többé nem engedik meg, amelyekben a történelmi vagy politikai eseményeket pártpolitikai szempontból ítélik meg, vagy amelyek olyan elveket és eszméket dicsőítenek, amelyek az új életfelfogással összeegyeztethetetlenek. A jövő iskolai évenben a történelmet a népiskolákban csupán az első világháborúig tanítják.

Róma, aug. 5. (Stefani) A nemzetnevelési miniszter értesítette a tankönyvek kiadóit, hogy az új iskoláévre használatba ke-

rülő tankönyvek kiválogatásával és felülbírálatával megbízott tanári tanácsok nem fogják figyelembe venni azokat a tankönyveket, amelyeknek előadómódja akár tendenciózus, akár pártoskodó a történelmi tények és események tekintetében vagy pedig olyan elveket magasztalnak, amelyek nem egyeztetethetők össze az olaszországi új helyzettel. Ami különösképpen a történelmi könyveknek illeti, az események leírásának a jövő éven használandó tankönyveknél az első világháború végéig be kell fejeződniük. (MTI)

Új tüzelőanyag-rendelet

Mennyi tüzelő szereshető be — A felesleget tárolni kell, illetve a megengedettnél többet nem szabad átvenni

Budapest, augusztus 5. A lakások és hozzátartozó helyiségek fűtésére szolgáló tüzfűtő beszerzéséről és a tüzelőanyag felhasználásának korlátozásáról szóló rendelet szerint a nem központi fűtésű

lakások fűtésére 1943. évi május hó 1. napjától 1944. évi április hó 30-ik napjáig a lakók és a lakások figyelembevételével az alábbi pont értékben meghatározott tüzelőanyag használható fel.

A lakás szobáinak száma	A lakás lakóinak száma	Pontérték
1	1	200
1	2	200
1	3	200
1	4	200
1	5 vagy több	200
2	1	200
2	2	280
2	3	280
2	4	280
2	5 vagy több	280
3	1	200
3	2	280
3	3	350
3	4	350
3	5 vagy több	350
4	1	200
4	2	280
4	3	350
4	4	420
4	5 vagy több	420
5 vagy több	1	200
5 vagy több	2	280
5 vagy több	3	350
5 vagy több	4	420
5 vagy több	5 vagy több	490

Egy pontérték a következő tüzelőanyagmennyiségnek felel meg: Kokszt vagy külföldi szén 8 kg. Komló, nagymányoki, vagy bécsi szén 9 kg. Brenbergi, dorogi, szurdoki, tatai, tokodi, vagy zsi-bói, vagy brikett 10 kg. Salgótarjáni szénmedencéből származó szén 12 kg. Lignit 20 és fa 17 kg.

Mint hogy a házciklokra rendelkezésre álló tüzelőanyagmennyiség előreláthatóan nem fedezi az egyes lakások fűtésére a fent meghatározott tüzelőanyagot száz százalékosan, ezért a kormányzat a tüzelőanyag igazságos elosztása érdekében, továbbá a kisebb lakások téli tüzelőanyag biztosítására a tüzelőanyag beszerzése tekintetében három szigorú intézkedést tett.

A kormányzat ezeket az intézkedéseit az ipartügyi és kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendelete tartalmazza, amely a Budapesti Közlöny pénteki számában jelenik meg.

A rendelet intézkedik arról, hogy akik már a megengedettnél több tüzelőanyagot szereshető be, azt a következő időnyre megőrizni, illetve tárolni tartoznak és a már megvásárolt, de még át nem vett tüzelőanyagból csak annyit szabad átvenni, hogy a mult évről megmaradt és a folyó tüzelési időnyre történő beszerzéssel együtt ne haladja meg a rendeletileg beszereshető mennyiséget.

A fentebb ismertetett rendelet a szociális szempontokra van tekintettel, mikor újra szabályozza a tüzelőanyag beszerzését és felhasználását. A cél ugyanis az, hogy a szegényebb néposztályok és a kisebb lakások téli tüzelőanyagszükségletét biztosítani lehessen és ne történhessenek felesleges túlvásárlások, vagy felhalmozások, ami a szegényebb néposztály elől a meglévő tüzelőanyagot részint elvonhatná.

Fegyverrelők megtámadták a svájci határ francia őrségét

Genf, aug. 5. A lyoni megszálló hatóságok rendeletet adtak ki, amely szerint a Rhone balpartján fekvő városrész lakói 20 óra után nem hagyhatják el lakásukat míg a jobbparti városrészben 23 óráig teljesen szabad az utcákon való közlekedés.

A különös intézkedésnek az az oka, hogy a Rhone-balparti városrészben kerékpárosok újabb két merényletet követtek el. Az egyik merénylet áldozata egy francia aki az antibolsevista légio egyenruháját viselte és szabadságra jött Lyonba.

A étfőre virradó éjszaka fiatal franciák csoportja, amely a közeli bozóthoz rejtőzött el, hajnali két óra körül behatolt az olasz és svájci határ közelében fekvő No-

vel községbe és megtámadta az ottani határőrséget. Az egyik fiatalember olasz nyelven felszólította az őrség parancsnokát, hogy jöjjen ki. Amikor a parancsnok kiment, a támadók egyike baltával a fejére sújtott. A tettesazonnal magához ragadta a megáldott fegyverét, köztük egy géppisztolyt. Az őrség tagjai közül ketten megsebesültek. — Az egyik sebesült később meghalt. A támadók aztán elrabolták a 15 főnyi őrség minden fegyverét és eltűntek a hegyekben.

A megszálló hatóságok szigorú rendszabályokat fogantatosítottak és Novel község néhány polgárát, valamint az egész községi előjáróságot letartóztatták.

Ipari anyaggyártó tanács

Az ipartügyi kormány az elmúlt esztendőben ipari anyaggyártó tanácsot állított fel abból a célból, hogy a tanács az anyaggyártókat figyelemmel kísérelje és az anyaggyártókat terén szükséges rendelkezések és intézkedések tekintetében javaslatokat tegyen.

Az ipari anyaggyártó tanács feladatkörének és szervezetének szabályozásáról szóló rendelet a Budapesti Közlöny pénteki számában jelenik meg. A rendelet szerint a tanács tárgyalja az ipari anyaggyártó-

kodásra vonatkozó azokat a kérdéseket, amelyeket az ipartügyi miniszter véleménynyilvánítás céljából megkűld a tanácsnak, mely aztán javaslatot tesz az anyaggyártókat terén szükséges jogszabályok előkészítése tekintetében, figyelemmel kísérel az anyaggyártókat szervek működését, foglalkoztatási eljárások nyersanyagaira vonatkozó kérdésekkel, végül vizsgálja az ipari anyaggyártókat és az áralkulás összefüggéseit. A tanács tagjait részben az ipartügyi miniszter nevezte ki, a gyakorlati életben működő szakértők sorából, részben pedig az ipartügyi miniszter által felkínált érdemes képviselőket, küldték be a különböző vállalkozók és hatóságok.

Nyári Egyetem

A megszállott területek-ről érkezett hallgatók meg szeretnénk hallgatni minden előadást

A Nyári Egyetem rendkívül sokoldalú programja a jövő héten a Keleti Hét és a Balkáni Hét előadásorozatával bővül. Különösen nagy figyelmet nyilvanul meg a Keleti Hét iránt, hiszen manapság Kelet az érdeklődés középpontjában áll. A Keleti Hétet Felvinci Takáts Zoltán, a Magyar Keleti Társaság alelnöke és dr. Milleker Rezső egyetemi tanár, a Nyári Egyetem igazgatója rendezik. A Balkáni Hétet Baross-Drucker György miniszteri titkár vezeti.

A különféle nyelvek egyre nagyobb hallgatóság előtt folynak. A magyar népdalok sok sikert aratnak. **Erdekes jelenség, hogy a hallgatók — különösen azok, akik megszállott területekről érkeztek — minden előadást szeretnénk meghallgatni és sokszor nehezen tudják észszegyezni idejüket.**

Tegnap előadások

A magyarságtudományi előadásorozat keretében Boda István dr. egyetemi tanár előadása tört ki. A francia továbbképző tanfolyamon Petrich Béla dr. tanügyi főtanácsos és Jan Edouard leipzig egyetemi tanár vetettek fel érdekes kérdéseket. A nemzetiségi tanfolyam Lutz Gyula tanügyi főtanácsos és Hadrovits László egyetemi magántanár tartottak nagy figyelemmel kísért előadásokat.

Dr. Nyireő István egyetemi könyvtárigazgató az olvasás művészetéről

„Az olvasás művészete” címmel dr. Nyireő István egyetemi könyvtárigazgató igen értékes, gondolatokban és hasznos útmutatásokban gazdag előadást tartott.

— Az olvasásnál van egy általános törvény: mindig lassan, teljesen megértve a lényegét olvassunk.

— Az egyes művek olvasási technikája más és más. Más-képen olvasunk egy szórakoztató könyvet, másképp a tudományos, ismét másként azt, mely felett kritikát kell gyakorolnunk.

— A szórakoztató könyvek olvasásánál arra törekedjünk, hogy lehetőleg a legjobb könyvek kerüljenek kezünkbe, mert az élet rövid, a mesterművek száma pedig igen nagy. Nekünk magyaroknak elsősorban a nagy magyar írók műveit kell megismernünk, de ezzel párhuzamosan a világirodalom főterkeit is.

— Az olvasás nagy értéke az újraolvasás. Csak azt a könyvet érdemes egyszer elolvasni, amelyet másodszor és harmadszor is szívesen elolvassunk. Az újraolvasás adja meg a műben való teljes elmerülést. Amikor ugyanis már a gondolatmenettel nagyjában tisztában vagyunk, jobban tudunk figyelni a stílus, a szerkezet szépségeire.

— A tudományos munkák olvasásánál az olvasónak annyit kell visszalapoznia, mint előre. Jó, ha a fontos részeket kirajzoljuk s így külön jegyzetet készítenk. Ha aztán a kirajzott dolgokat bizonyos tárgykörbe csoportosítjuk, saját gondolatvilágunkat kiválóan bővítjük.

A kiváló előadó beszélt még a hangosan olvasás nagy elő-

nyeiről. Hangoztatta, hogy a felolvasók közül nagyon kevés igazán jó felolvasót lehet találni. Ezt is csak gyakorlattal, a mű teljes figyelemmel és átéléssel való olvasásnak elsajátításával lehet elérni.

Végül kiemelte, hogy az olvasás művészete az olvasmányok legcélszerűbb megválasztásának művészete. Ehhez természetesen nagy irodalmi tudásra van szükség.

A nemzetiségi előadásorozat

csütörtökön délelőtt dr. Lutz Gyula tanügyi főtanácsos „A hazafiság gondolata a magyarországi németek körében” címmel tartott előadást. A hazafiság és a hazai nemesség fogalmának meghatározása után történeti visszapillantást vetett a középkor óta a hazában élő nemesség hazafias gondolkodására és a magyarsággal való együttműködésére.

Kiemelte, hogy a középkorban itt élő nemesség tevékeny részt vett a hazai védelmében. A nemzeti eszme jelentkezésének idején a magyarországi nemesség útja kétfelé vált, voltak, akik úgy szolgálták a hazát, hogy megtanulták a magyar nyelvet s így igyekeztek a nyugati kultúrát Magyarországon megismertetni s voltak, akik anyanyelvük megőrzésével a magyar kultúrát kívánták a nemesség felé továbbítani. A magyar szabadságszeme vonzó hatására tömegesen állott a haza szolgálatába a nemesség és a negyvennyolcas időkben hűségüket vérrel pecsételték meg. Így Leiningen, Lahner, Pöhlenberg vértanúságot szenvedtek a magyar hazáért. A magyar ügy szolgálatában kiváló német írók és szerepeltek. Az erdélyi szászok-ról szólva magáéva tette Pukánszky Bélának azt a véleményét, hogy a Szózat itt élne, haladna, szavai a szépségre is vonatkoznak. Számos példát idézett azok sorából, akik német népiségük tudatában és megőrzésével álltak a hungarizmus és a magyar kultúra szolgálatában.

Ma Hajdúszoboszlóra, holnap a Hortobágyra mennek a hallgatók

A mai napon tovább folytatódnak az előadások. Délután Hajdúszoboszlóra randulnak ki a Nyári Egyetem hallgatói. A szép gyógyfürdőhöz a tavaly és azelőtt ittlevőket kedves emlékek fűzik.

Szombaton délután a Hortobágyot tekintik meg. Különösen a külföldiek kíváncsiak a magyar pusztá szépségeire. A Nyári Egyetem lehetővé teszi, hogy néhány üres helyre a Nyári Egyetem hallgatóinak hozzátartozói is elmehessenek. Részvételi díj 16 pengő.

Vasárnapi nagyszabású irodalmi es et rendeznek

A tervbevett Irói Napokat és a Csokonai Napokat az írók nyári szabadsága miatt későbbi időpontra halasztja a Nyári Egyetem rendezőbizottsága. Ezek helyett vasárnap este 8 órakor nagyszabású irodalmi estet rendez az Egyetem Aulájában. Az irodalmi esten a kiváló magyar írók: Veres Péter, Szabó Lőrinc, Kiss Jenő, Asztalos István, Csuka Zoltán, Juhász Géza és Tóth Endre szerepelnek. Dr. Csobán Endre bevezetést mond. Az irodalmi est iránt városszerte igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Augusztus 16-án a Horthy Miklós Repülőalap támogatására korlátlan példányszámban 20 filléres felárral 30 filléres címletű bélyegeket bocsát forgalomba.

Homokvárat, malmot építenek, saját szerzeményű dalokat énekelnek, tornáznak, táncolnak, fürödnek és finom ebédeket esznek a Mansz nyaraló gyermekei

„Légi riadó” alatt mindenki tudja a kötelességét — „Szeretünk itt lenni, mert jó nevelést kapunk!”

Nincs olyan gyermeknek való nyári szórakozás, amit ki ne élveznének a Mansz kis vendégei. Százötvennégy kislány és kislány éli ott boldog világot s talán el is felejtik, hogy játékon, alvásban és evésen kívül más fontos dolog is van.

Kora délután érkezünk meg, alszik a gyermektábor. Amíg felébrednek, cibeszélgünk vezetőkkel, az. Szabó Imrénével, a kicsik forrón szeretett Ottika nénijével. Örömmel üdvözljük, hogy a gyermekek iránt egyre többen érdeklődnek és sokan kijönnek meglátogatni őket. A HEV 200 pengő, a Vasutas Mansz 50 pengő, a birtokos asszonycsoport 50 pengő, a birtokos csoport 50 pengő, a Petrik Károlyné 20 pengő, a Páll Sándorné 90 pengő adott. Rajtuk kívül a gyümölcsárosok 85 kilo vegyesgyümölcset szereztek nagy örömet a gyerekeknek. Ennek összegyűjtésében Kátóczy Józsefné fáradoztatlanul buzgolkodott. Általános daladallujongás fogadta azt a két nagy kosár finom barackot is, amit dr. Ferenczy Károlyné küldött ki ebédtánci csemegének.

— Ne bánts a Szivart! — szakitotta meg a csendet Szöllösi Gyuri hangja, aki már nyilván kiadta magát. De kiadta a többiek is. Egyik gyerek a másik után bukkan elő a „fekvőhelyről”, ahogy az erdő legárnyasabb részét elnevezték. A „Szivart” pedig, akit védeni kell a tulzott simogatás, elkényeztetés és hurcolás ellen, nem egyéb, mint a Gyuri kedvenc kis kutyája. Csak pár hetes kis jóság, drapszón, a tülen sarga foltokkal. Kis gazdája nem tud elszakadni tőle, ezért minden reggel kihozza magával. Legutóbb van, hogy a kis táborra!

Bana Rózi kidörzsölt szemébe az álmoságot és édesen ramosolyog Ottika nére.

— Gyere csak közelebb Rózi, mutasd meg milyen ügyes kislány vagy!

Nem kell biztatás neki s mint aki már tudja, mit kívánnak tőle, a két nagyszerű tornagyakorlatot, a »hidat« és a »kigyót« csinálja meg játszói könnyedséggel. Ötves teste úgy hajlik, mint a nádszál.

A többi gyermek körülállja. — En is tudom a hidat — dicsekszik a kis Gyöngyössy Magda és be is mutatja tudományát. Szöllösi Gyurka pedig tótágast áll. Száldobágyi Sándor, a rendesség mintaképe szakértő szemmel nézi társai ügyes mozdulatait s szerényen megjegyzi, hogy azért ő is tud mindent, de most nem piszkolja be a ruháját.

A fiúk egy csoportban játszanak a homokban. Várat és malmot készítenek homokból. Percek alatt mely gödröt ásna a földbe, megcsinálják a malmot szerkezetét és máris pereg a liszt, vagyis a homok. Az építőmunkák mestere Csata Jóska, aki nagyszerű érzékkel rendelkezik minden ilyenmihez.

— Nagyon szeretek itt lenni — meséli közben, — mert itt mindig játszhatok! Meg aztán jó nevelést is kapok!

— Meg jó ebédet te!... — kottyant közbe Szabó Sanyi, aki megütözködéssel nézi Jóska: hogyan mondhatja előbb a neve-

lést, az enniváló meg nem jut az eszébe!

— Mi járunk az ebédért — Meséli Galgóczy Sanyi, aki már nagy fiú, tizenhárom éves. — Csoda jókat kapunk. Reggelre ma is egy liter kávé ittam meg. Az a jó, hogy mindenki dupláshat, aki csak akar, jut bőven. A multkor karalábé leves, vagdalt hús, almamártás és tört krump-li, meg lekváros bukta volt ebédre. En már egész sokat hit-tam.

— A gyümölcsöt szeretjük a legjobban — jegyzi meg egy barnabőrű kislány. Mikor a multkor barackot meg almát kaptunk, kiabáltuk is, hogy „El-jenek a néni!”

— Tan az almáslepény meg a bukta nem jó? — kérdezi Tóti Kálmán.

— Azért is jó itt lenni, hogy zuhanyozunk, meg egy helyen kétszer strandolunk is.

A három felügyelő lányka: Nagy Jolán, Schram Eva és Molnár Teréz közös játékot indítanak. Kör alakul és felhangzik a dal: „Körben áll egy kislányka”, „Beültettem kiskertemet a tavasszal”, „Hajlik a meggyfa”.

A fiúk inkább »rablócsendő-rozók«. De szófogadók s amint a hívó szót hallják, rögtön megjelennek.

Egyszer csak rövid sípjeleket ad le az egyik vezető.

— Riadó! — kiáltja el magát az egyik fiúcska és máris rohan az »óvóhely« felé. Példáját a többiek is követik. Az »óvóhely« természetesen maguk ásták, melyen a földbe. Hatalmas zöld galyakkal borították be a tetejét. Az egyik fiú az óvóhely száját is felgyűszte kemény kartonlapból kivágva: 5123.

A kislányok óvóhelye a másik oldalon van. S miközben csendesen várják a »riadó« véget, eljászanak a fűben. Vata Kati gyönyörű öltözöt babát rajzolt és vágott ki, most készűlnék a baba ruhát.

Vata Kati különben arról is nevezetes, hogy verseket ír. Az egyiket meg is zenésítették és máris eldalloja a gyerektábor:

»A nagyerdei nyaralások vigan élnék.
Fütyölj hányának az esőnek és a szélnek.
Nem törődnek az idővel,
Futnak a fapipellőkkel...»

A kis Marjai Margit kövér, szőke 5 éves gyerek. Mindig mosolyog. Gyakran megkérdik tőle: kit szeretsz a legjobban, mire ő komolyan megjegyzi: Jézust. Majd hozzátesszi: Azután anyukát és Otti néni. S hogy ezt be is bizonyítsa, máris csókot cuppant az Ottika néni karjára.

A legtöbb gyerek hadbavonul-tak gyermeke vagy hadiarcu-kt azonban igazi otthon, családi gondoskodást kapnak. Természetesen nemcsak a testükkel törődnek, de még inkább a lel-kükkel. Bizonyítja ezt a sok-sok szép szavalt, dal, vidám jelenet, amit hamarjában elő-adnak. Marjai Margit elmondja a szép kis imát, amit Urat »nagyfiszteletű bácsi, irt szá-mukra. Sarkadi Irma katona-nótákat dalol. A villogoszenő kacagóarcú kis Gyöngyössy Josa nagy lelkesedéssel és egészen kifogástalanul szajharmonikáz-za el a Székely Himnuszot.

— Biblióránk is van sze-dán meg szombaton — mondja Gyöngyössy Ibolya. — Alig van-juk, mert nagyon szépen ma-gyaráz Ottika néni.

Szöllösy Magda könnyű fe-hér grenadinruhácskaja is öv-Szabó Imréné jósvítségét és ügyességét hirdeti.

Varga Irén elmeséli, hogy o-most hat hétig az egyetemi-konyhán dolgozott. Krumplit hámozott, hagymát tisztított, borsot fejtett. Nagyon szeretett ott lenni, finom enniválókat ka-pott.

— Itt van Béla bácsi! — kiáltanak az erdőszelen játszó s máris örömmel szaladnak Nyiri Béla, a Mansz pénztárosa ele, aki gyakran meglátogatja a gyerekeket, vidáman eljátszik velük. A gyermekek látszan-neki adják meleg szívük öszin-te szeretetét...

— Tessék eljönni máskor is! — kiáltják utánam, mikor haza-indulok.

S amint elhagyom a kis táborhelyet, úgy érzem, hogy a nyár egyik legkedvesebb dé-lutánjától búcsúzom, amely boldogságával feledhetetlen élményt jelentett számomra.

A DEBRECENI SZINTARSU-LAT egri szezonjának utolsó-előtti hetét hirdeti. A héten a »Nemes Rózsa«, a »Kata, Killy, Katinka«, a »Koncert« és a »Nők harca« kerül előadásra Egerben. A társulat augusztus 15-én fejezi be az egri szezonát és utána szabadságra mennek a színe-szek. Szeptember elsején már az új társulat kezd meg a próbá-kat a Csokonai Színházban. VITEZ BANKY ROBERT társu-latának névsorát és a színház programtervezetét elfogadta a szegedi színházi bizottság. Szeged városa — mint ismeretes — 100.000 pengő készpénz-szubszenciával támogatja a színházat, ezenkívül természetbeni támoga-tást is nyújt. A színházat egyébként a nyári szünet alatt renováltatja és alakíttatja a város. A munkálatok haladéktalanul megkezdődnek, hogy a sze-zon kezdetére teljesen felrúszol-ve és korszerűen átalakítva áll-jon a színpad a társulat rendelkezésére.

Csodákban, élményekben gazdag szenációja lesz Debrecennek a Budapesten és Észak-Magyarországon tomboló sikert aratótt

Villám Revü

Ma, szombaton este 8 órakor nagy megnyitó díszelőadás és a következő napokon este 8 órakor.

4 THERMONS, a világ legjobb kerékpáros csoportja.	
VICA és partnereje steppelő akrobaták.	NICLAS, Európa legjobb humoristája a beszélő babával.
4 BARTON, a repülő csillagok.	
VAJDA RÓZSI előadó művész.	SOÓS MAGDA, a budapesti Operaház v. solo táncosnője.
1 hölgy	2 WANNEK 1 férfi modern manipulátorok.
2 PETERS gladiátorok.	2 BERRY akrobatikus táncduo.
IBY és ANGELO táncelőtelmény.	IVETTE, a fény csodája.
2 WLADA	IBY akrobatikus táncosda.
50 galambból álló revüje.	
HOPI-KIOVA CSOPORT	
Európa legjobb artistái szédületes cowboy mutatványokkal.	
Ocsó, népszerű helyárak. — Jegyélvétel egész nap az Arany Bika halljában! Telefonrendelés 29-19. — Helyárak 1-6 P.ig.	

Hungária Filmszínház
PROLONGÁLVA!
Az izgalmas magyar kém-film!
Ismeretlen ellenfél
Főszereplők: Simor, Földé-nyl, Somogyi, Ajtai, Mi-hályffy, Greguss, Latabár.
Előadások: fél 5, fél 7, fél 9 órakor.

Apolló filmszínház
MA UTOLJÁRA:
Dr. Kovács István
Holnaptól! Szombattól!
Hivatása orvos
A szerelem, a hivatás, a csa-ldí élet romantikus filmje.
Előadások: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Vígyszínház mozgó
Ma először! Közkívánatra!
Huszka örökszép zenéje, a legsikerültebb magyar ope-rettben:
Gül baba
Szelezky Zita és Jávor Pál legnagyobb alakítása.
Előadások: ½5, ½7 és ½9.

A debreceni rögtönítelő bíróság 12 évi feyházra ítélte a kabai merénylő legényt

A vallás erkölcsi nevelés hiánya és a ponyvairodalom segítette a bűn útjára

Csütörtökön délelőtt 9 órakor kezdte meg a debreceni törvényszék rögtönítelő bírósága dr. Főenyessy Sándor elnöke alatt Elek József 19 éves kabai MÁV órabéres bűnügyének tárgyalását.

A legény — mint ismeretes — fejbeltette a 14 éves Elek Piroskát, aki nem volt hajlandó udvarlását fogadni. A golyó életveszélyes sebet okozott és a leányt a debreceni klinikán ápolják.

Az elnök kérdésére a vádlott elmondta, hogy nagyon szerette Elek Piroskát, aki eleinte kedvelte is őt, de május elsejétől kezdve elhidegült tőle és még azt is megtiltotta, hogy a varrodából esténként hazakísérje. A szerenádot nem fogadta, a májusi szerenádra is azt mondogatta, hogy szebb volt a másik legény szerenádjáé, mint az ő malachbandájának nyekergése. Legutóbb az elmúlt héten adott szerenádot, de a leány apja elzavarta az ablaktól, azelőtt meg a leány bátyja zárta el a cigányokkal együtt a ház elől. Bánatában, hogy a leány nem fogadta, illozásra adta fejét, pedig azelőtt sohá nem ivott.

Elnök: Az elutasított szerenádot, július 30-án miért vásárolt pisztolyt?

— Arra határoztam el magamat, hogy öngyilkos leszek. Debrecenben vettem a pisztolyt 25 pengőért három golyóval. Úgy számítottam, hogy Kabán a kocsmában leszek öngyilkos, de a kocsmáros elvette akkor éjszaka a pisztolyt és csak másnap adta vissza délelőtt.

— Ha öngyilkos akart lenni, miért a leányra lőtt, miért nem lett öngyilkos?

— Nem is tudom, hogyan történt, annyira bántott, hogy a leányt kinevetett és kijelentette, hogy nem szeret.

— A csendőrség és az ügyészség előtt beismerte, hogy előre készült a leány megölésére és elhatározta, hogy öngyilkos is lesz.

— Csak az öngyilkosságot határoztam el előre.

Az elnök további kérdésére válaszul elmondta, a kopaszra nyílt vezna legény, hogy az éjszakai italozásból még jóformán nem jőzanodott ki, amikor másnap reggel ismét bort és pálinkát ivott. A kocsmárosától visszkapott pisztolyba három golyót tett és betette a fegyvert az élelmiszeres táskájába. Elindult hazulról azzal, hogy Hajdúszoboszlóra utazik, de lekéste a vonatot. Elment a varrodába, ahol Elek Piroška dolgozott mint tanuló. Kihívta a tornácra és beszélni akart vele, hogy miért nem szereti. Beszélgetésre nem volt ideje, mert a leány megérezte rajta a bor szagát és azonnal otthagya azzal, hogy részeg emberként nem tárgyal. Néhány perc múlva kihívta a leányt a tornácra azzal a mesével, hogy hozott valamit a táskájában és neki adja. Piroška kilépett a tornácra és amikor azt kérdezte, hogy hajlandó-e a felesége lenni, gúnyosan kinevette és karját kinyújtva, a tornácra kihajolva egy barackot vett le a fáról. Ezt a mozdulatot használta fel, amikor a leány nem nézett rá és a táskából előkapott pisztolyból fejbeltette. A leány a földre zuhant, ő pedig hazament a lakására, eldobta a fegyvert és a táskát, majd a csendőrségre ment önként jelentkezni.

Elnök: Miért nem lett öngyilkos, ha arra határozta magát?

— Nem volt már lelki erőm az elkövetésére. Piroskát sem akartam lelőni, nem tudom hogyan történt, az a gúnyos nevetés vette el az eszemet!

A tanúhallgatások során úgy a leány szüleinek, mint a varrodában dolgozó társainak vallomása-

ból kiderült, hogy a vádlott valóságban üldözte a leányt. Többeknek kijelentette már régebben, hogy ha a leány nem lesz az övé, nem lesz senkié sem. A leány is panaszkodott, hogy fenyegeti. Egyszer az iskola előtt egy másik legény várta és azt a legényt szuronyal támadta meg Elek. Hiába utasították el, nem tágitott a leány mellől, várta, leste, hol láthatja, kísérheti.

A bíróság ismertette a leány vallomását is, melyből kitűnt, hogy a leány félt Elektől, aki fenyegette, üldözte. Amikor másodjára a tornácra kihívta, azt mondogta, hogy valami ajándékot ad a táskából. Azt nem vette észre, hogy fegyvert rántott elő, mert félrefordulva egy barackot vett le a fáról. A lövés után a földre zuhant és csak azt látta, hogy Elek lassan megy a kapun kifelé.

Dr. Horváth Arthur és dr. Ökrös Sándor törvényszéki orvosszakértők szerint a golyó a leány fejében életveszélyes sérülést okozott. A golyó a jobbfele alatt fúródott be. A lövés 50 centiméternyi közelségből dördült el, mert a lőpor az arc bőrébe is befúródott. A vádlott a tett elkövetésekor beszámítható állapotban volt. Az előző napi mulatozásnak nem volt már nyoma, mert öt órát aludt az italozás után. A fiatal legényt ká-

Beregyfő Károly altábornagyot búcsúztatták a városi közigazgatási bizottságban

Debrecen város törvényhatóságai közigazgatási bizottsága ülésén vitéz Berényi István ny. vezérőrnagy szép beszéddel búcsúztatta el a magasabb beosztásba Debrecenből eltávozott Beregyfő Károly altábornagy, hadtestparancsnokot. Méltató érdemeit, melyeket a város közönsége körében szerzett és kiváló jellemét, egyéniségét. Hangsúlyozta, hogy ezeréves történelmünk során kialakult katonai típus és katonai szellem megtestesítője volt, kinek minden

DEBRECZEN

OLDAL 1943. VIII. 6

rosan befolyásolta a vallás-erkölcsi nevelés hiánya és az a körülmény, hogy ponyvaregényeket olvasott, főleg szerelmi drámákat tárgyoló füzeteket.

A bizonyítási eljárás befejezte után dr. Csiky Mészáros Tibor ügyész kérte a bíróságot, hogy gyilkosság kísérletének büntetésben mondják ki bűnösnek a vádlottat, mert kétségtelenül bizonyították a vallomások, hogy előre készült arra, hogy a leányt lelővi, azért vette a pisztolyt és azért hívta ki a leányt a tornácra, hogy végezzen vele, ha nem hallgatja meg.

A védelem azt kérte, hogy utalják rendes bíróság elé az ügyet. Nem látja bizonyítottának az előre megfontoltságot. Hirtelen felindulásában lötte le a leányt, aki szívtelenül kinevette, mikor feleségül kérte. A szerelmes legényt vérisértette, hogy a szerenádjával elzavarták, társai is gúnyolták, amiért a leány olyan elutasítón bánt vele. A sok keserűség adta felindulás sodorta bajba. Nem készült előre arra, amit tett.

A bíróság délelőtt két óra előtt öt perce elhirdette ki az ítéletét, melynek értelmében gyilkosság kísérletének büntetésében mondotta ki bűnösnek Elek Józsefet és 12 évi feyházra ítélte el. A bíróság megállapította a vallomásokból, hogy Elek készült arra, hogy leszámol Elek Piroskával és a pisztolyt is azért vitte magával. Az ítélet jogerős. A vézna fiatal legény, aki az ítélethirdetés után zokogásban tört ki, az örök visszavezették zárkájába.

intézkedését a keresztény, hazafias magyar szellem hatotta át. Főcélként lebegett előtte a nemzet és a nemzetet fenntartó katonaság és polgári lakosság közötti összhang megteremtése. Öszinte szívvel azt a kívánságát fejezte ki vitéz Berényi István, hogy katonai pályáján még magasra törjön és Isten áldása kísérje életét további útján.

A bizottság tagjai lelkesen ünnepeleék Beregyfő Károly altábornagyot.

Megszűnt a kiütéses tifusz Debrecenben

Dr. Markovits György h. tisztifőorvos a város közigazgatási bizottságának ülésén beszámolt a debreceni közegészségügyi viszonyok javulásáról és a mult havi állapotokról. A jelentés szerint júliusban 70 debreceni házasságkötés történt, 222 gyermek született, 124 egyén meghalt, így a természetes szaporodás 98 volt. Az egy éven aluli korban elhalt kisdédek száma 26 volt, ami az élveszületések 11,7 százalékának felel meg.

Heveny fertező betegségben 2

Két árpádkori sírt tártak fel a Kolozsvár úton

A Kolozsvár főterén megkezdett régészeti ásásat rendkívül fontos állomáshoz érkezett. Mint már megírtuk, a megindult munka során hétfőn feltárták Kolozsvár középkorból származó utcaburkolatot.

Szerdán délelőtt a középkori utcaburkolat alatt 70-80 cm. mélységben a földben emberi csontokat tártak fel a munkások csákanyai. Ezután nagy figyelemmel folytatták a földréteg eltávolítását és a szőszoros értelmében négyzetcentiméterenként kaparták és vették le a fekete iszapos földet az egyre jobban előtűnő csontokról. A déli órákban már bizonyossá vált, hogy az ősi Kolozsvár Árpádkorból származó temetkezési helyének két sírját találták meg. Az egyikben egy felnőtt másik-

Üzenetek a frontról

Horváth Antal honvéd üzeni Debrecenben lakó feleségének, Lajos bácsinak és anyukának, hogy jól van, egészséges. Mindenkint szeretettel csókol. A csomagot megkapta, jöhet a másik.

Kecskesy Miklós övezető a K. 206 tábori postaszámra üzeni Debrecenben kislányának és szüleinek, hogy semmi baja nincs. Sokszor csókolja őket. Levelt vár.

Szalay Gyula zászlós az F. 838 tábori postaszámra szeretettel köszönti feleségét és szüleit. Jól van, semmi baja nincs. Sok csókot küld.

Pencz József honvéd a Z. 763 tábori postaszámra üzeni Egyeken lakó feleségének és szüleinek, hogy teljesen egészséges. Kéri, sok levelet írjanak. Szerető csókjait küldi.

Elloptak egy sírkövet a Kőztemetőben, pár mulva megtalálták másikkal siron

A debreceni rendőrség feljelentést tett öv. Pogoriskai Béláné, nyugalmazott mozdonyvezető neje ismeretlen tettes ellen, aki a kőztemető I. számú táblájában levő egyik hozzátartozója sírjáról ellopta egy síremlék alapját.

Az ügyben megindult a nyomozás és a rendőrség hamarosan megállapította, hogy a kőztemető I. táblájából elloptak sírköralap rejtélyes módon átkerült a temető VII. számú táblájába Barna

Az unokák

Írta: HARSANYI ZSOLT

Feketekezes jelentést kaptam arról a minap, hogy meghalt Kazinczy Gábor.

Jól ismertem a kedves, finom öregurat, sőt amennyiben hárminc esztendő körülbelül megengedheti a barátságot, ő engem barátságával tüntetett ki. Ha most felidezem magam előtt, magas termetű, hófehér hajú aggyasztant látok, aki a ve-nek lassú, de egyenes lépteivel inkább lebeg, mint jár a debreceni utcán. Széled, gyermeki tisztaság szemében bizalom és béke. En mindig úgy éreztem, hogy már magában hord valamit a közeli túlvilágból. Légyes lényében volt valami már nem e világból való. Az ilyen tisztá és széled aggok mellett az ember misztikusan megéri Isten közel-létét. Mintha az ilyen öreg a másvilágon járna tilkos óráin, csak nem beszél róla, mert kö-tése van vele.

A Kistemplom mellett lakott Debrecenben, ott kellett befordulni utcájába. Finom, régi házatáján eltűnt a világ és ódon bútorai, könyvei között valami varázslat suhintotta vissza az ablakok közé azt a multat. Ő maga már régóta csak abban élt. Mikor született, még friss volt a sírja Aradon Kazinczy Lajosnak, édes nagybátyjának, akit nem szoktunk az aradi vértanúk közé számítani, mert azok után két héttel végezték ki. Nem ismerhette, de csendes ünnepély-séggel emlegette. Ugyanígy emlegette nagyatyját, aki az ő szá-mára mindjárt Isten után következett. Nagyatyja volt Kazinczy Ferenc. Nagyatyja után pedig Sárospatak következett. Lelkes áhitattal emlegette a pataki kollégiumot, amelynek növendéke s később a pataki növendékek országos elnöke lett. Es nincs az az aranygyapjas, aki a maga kitüntetését büszkén hordta volna, mint ő ezt a mellőszót.

Egy szép napon meglátogatta őt egy író, aki mint pataki nyolcadik gimnazista, hajdan megnyerte az Akadémia Kazinczy-díját. Ez az író én voltam. Patakon is végeztem, Kazinczy-díjat is nyertem: az öregur nyomban melegségbe fogadott. Debrecenhez is sok szála fűz atyafiságnak és eklézsiának, emlegetve gyakran megfordultam nála. Egy öreg nyugalmazott kúriai bíró élt a hajdú fővárosban, aki jó barátja volt

neki. Ez még szorosabba tette kapcsolatunkat. Igen sokat beszélünk irodalomról, ha nála jártam.

De egyről nem beszélünk soha. Nagyapáról. Ez a nagyapám, Harsányi Pál, kortársa volt Kazinczy-nak, már amennyiben egy ugyancsak Patakról kikerült jékkő kortársa lehet egy akkor már etaggott irodalmi fedelemnek. Ez a Harsányi Pál akkor ráta le magáról a kollégium porát és a zöld fiatalemberek módján azt hitte, hogy ha megszólal, az egész világ csak őrá figyel. Az 1830-as évében Kazinczy 74 éves volt, nagyapám huszonnégy. Akkoriban mozgalom indult, hogy Kisfaludy Károly szobrot kapjon. A mozgalom elén Kazinczy állott. S a 24 éves, Budapestre sodródott fiatalember keményen megtámadta az aggot, mert azt éppen olyan nevelésűl kevéssé tisztelte, mint Kisfaludy Károlyt. Nyilvános, országgrszóto polemia származott ebből. Irodalomtörténészek tudják, hogy ez volt a szent öreg, ahogy Kazinczyt neveztek, Harsányi-afférra. Kazinczy a böles aggyastján mérsékleles, udvarias hangján vett részt a vitában, holott — ezt főlöszleges mondanom — nagyapám álláspontjának talán igen, de hangjának semmiesetre sem volt igaza.

Est én Kazinczy unokájának sohasem említettem. Százszor is a nyelvemen volt, mindig lenyelve. Furcsa lett volna ezt mondanom:

— Én vagyok az, akinek a nagyapja csúnyán és tiszteletlenül nekiszaladt nagyapának. Az 1830-as esetről, egy ifjú hirlapíró egetvívó neveltelenségéről, nem beszélünk soha. Ő sohasem hozta fel, pedig tudta, ki fia-borja vagyok és nagyapja életjáratát tüzetesen ismerte. De amilyen széled és finom ember volt, bizonyára attól tartott, hogy kellemetlen érzéseket kelt benne. En pedig nem említettem, mert resteltem. Most nincs más hátra, mint virág gyáncant lennem sírjára:

— Intézzük már el ezt a dolgot, Gábor bátyám: nagyapám nevében öszinte sajnálkozásomat fejezem ki. Ezzel száz év múltán a Harsányi-affér el van intézve. Most szent a béke. De ő erre nem felet. Neki már az örök béke ragyog.

György debreceni lakos egyik hozzátartozójának sírjára.

Barna György a nyomozás során elmondta, hogy ő a síremlék elkészítését felvállaltatta egy debreceni kőfaragóssággal, a felmerült gyanú szerint ez a kőfaragósságé vitte át a síremléket a Barna György hozzátartozójának sírjára. Az ügyben a rendőrség megindította a vizsgálatot.

Mackensen fia — vezérezredes

Berlin, aug. 4. A véderőnél történt előléptetésekről szóló közlemény szerint Mackensen lovassági tábornokot vezérezredessé nevezték ki. Mackensen vezérezredes egyik fia az első világháborúból közismert Mackensen tábornagnak és fivére a római német nagykövetnek.

Leszállították a szovjet katonák élelmiszer-adagját

Londonból jelentik: Visinszky szovjet-biztos kijelentette a Moszkvában működő szövetséges újságírók előtt, hogy a szovjet katonái élelmiszeradagját kénytelen volt csökkenteni a Szovjetunió bonyolult élelmiszeri helyzetére való tekintettel. (MTI)

— Papírruhák készítésére tért át a dán Herning város három szövö-gyára. A papírruhák a gyárak igazgatói szerint 12 mosást bírnak ki.

Tíz lapméter terület beborítására faragott vagy faragatlan terméskövet keresek. Ajánlatot „Terméskő” jellegre a kiadóba kérek.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata július 31-én reggel 8 órától, augusztus 7-én reggel 8 óráig: „Nap” Piac u. 1. telefon: 27-73 „Arany Egyszervu” Kossuth u. 8. sz. telefon: 24-96. — „I. Rákóczy”, Miklós u. 55. telefon: 23-48. — „Sztankay” Szent A. u. 64. telefon: 25-58.

100 éves a Szózat dallama

Száz éve annak, hogy egresi Galambos Béni tanító, aki László faluban tanított, olvasta a Pesti Hírlapban, hogy Bartay Endre színgazgató pályázatot hirdetett a Szózat megzenésítésére és 20 arany jutalmat ígér a győztesnek. A tanító megzenésítette a Szózatot és utána elhagyta faluját is, elment vendorszinészeknek. Bejárta az országot Egresi Béni név alatt. A Nemzeti Színház dalnékesnek szerződött, itt tudja meg, hogy megnyerte a pályázatot. A Nemzeti Színház színpadán 1943 május 29-én hirdetik ki az eredményt és másnap már az egész város énekli a Szózat dallamát.

Dr. Álgay Pál műegyetemi tanár lett. A Kormányzó Úr a kultuszminiszter előterjesztésére dr. Álgay Pál okl. mérnök, műegyetemi m. tanárt, kereskedelem- és közlekedésügyi államtitkárt a műegyetemen a hidépítési tanszékre egyetemi nyilvános rendes tanárrá kinevezte.

A newyorki néger negyedben nyugtalanságok törtek ki — jelent a brit hírszolgálati iroda. Ot ember meghalt, 500 megsebesült. Több üzletet kifosztottak. A két többmillió dollárba becsülhető. Négy embert letartóztattak. Csak órák múlva állt ismét helyre a nyugalom. A nyugtalanságokat egy gangsterbanda okozta.

Megtorlás a partizánok által megölt két eszéki törvényszéki bírót. Az eszéki megyei rendőrhatalóság hirdetményt bocsátott ki, amelyben közli, hogy az Eszék közelében fekvő Bielo-Brdoban július 29-ről 30-ra virradó éjszakán ismeretlen gonosztevők elhurcolták, majd később megölték dr. Vizsnár és dr. Szvoboda eszéki törvényszéki bírákat, akik oszéplési ellenőrök voltak. Amennyiben a közleményről számított három napon belül — mondja a hirdetmény —, a tettesek elő nem kerülnek, a rendőrség részéről megállapított kommunisták közül huszat kivégeznek.

Két hősi halált halt fiuk emlékére minden vagyonukat a komáromi református és evangélikus egyházra hagyták Lakatos Károly községi igazgató és neje. Házukban református diakóniateremtés létesül a hagyományozók akarata szerint.

Danzigban hortobágyi kultúrfilmeket mutattak be igen nagy sikerrel. A pusztai életét jól sikerült felvétel sorozatban vitték a közönség elé.

A budai „Márványemvaszony” vendéglő most 150 éves. A vendéglőben tartotta lakodalmi ebédjét gróf Széchenyi István a krisztinavárosi templomi esküvő után. Az öreg vendéglő hatalmas fáit alatt vacsorázott sokszor Deák Ferenc és még Kossuth is megfordult a vén fák alatt.

Krusevácon nagy részvét mellett temették el Markovics századost és 19 katonáját, akiket partizánok leptek meg a vidéken és agyonlőtték őket.

Bátkay Lajos pápai földművelő felhívást bocsátott ki, hogy minden hadüzevegnyek, hadiárvának és hadbavonult katonának a természet díjtalanul csépelte. Ad üzemanyagot, valamint etető embert is. Az elhatározás az érdekeltek körében nagy örömet keltett.

A 70 éves budapesti likörgyárost rejtélyes körülmények között gyilkolták meg

Egy szép szőke nő és egy elvált asszony szerepe a titokzatos ügyben

Hírt adtunk már arról, hogy holtan találták lakásán Schrank Béla 70 éves budapesti likörgyárost. A gyilkosságot még szombaton követték el és a tettes gondosan bezárva a lakást eltávozott. A likörgyáros egyedül élt háromszobás lakásában és csak egy takarítónőt tartott, akinek meghagyta, hogy ha a megbeszélte jelzésű csemetésre nem jelentkezik, akkor távozzon el, nincs a lakásban, esztargomi gyárába utazott. A takarítónőnek ezért nem volt gyanú, hogy napokon át hiába jelentkeztet takarítani.

A bűncselekményt a harteret járt postás fedezte fel, akinek feltűnt, hogy a lakásból hullaszag árad a lépcsőházba. A rendőrorvos megállapítása szerint négy szúrás érte a likörgyárost, akit a Dunára néző ablak mellett a szőnyegen találtak egy piszámában. Az egyik szúrás a szívet is érte és a penge a hát közepén jött ki. A lakás értékes

műkincsei, óragyűjteménye, a szekrényben borítékok több ezer pengővel érintetlenül megvoltak. Megtalálták a pontos leltárt, melyben még a törülközőket is felsorolta a likörgyáros. A leltár szerint nem történt rablógylkosság, nem hiányzik sem pénz, sem ékszer. Annál különösebb, hogy a fürdőszobában a kádban csészéket, kanalakat találtak és az öregúr díszes fejpárnáját szétzavta. A likörgyárosnak egyedül a mellénye hiányzik és egy kabátja.

A bejárónó vallomása szerint a magános öreg urat minden szombaton délután felkereste egy szép szőke nő és járt hozzá egy elvált asszony is, akiről úgy tudták, hogy feleségül veszi. Az öreg likörgyáros a lakás ajtaját csak bizalmas ismerőseinek nyitotta ki, akik három hosszút és egy rövidet csemettek. A tettes tehát csak jó ismerőse lehet a likörgyárosnak.

Az ébresztőóra rendőrkézre adta a betörőt, akit egyévi börtönrre ítélték. A pestvidéki törvényszék egyévi börtönrre ítélte betörés lopások miatt Révfi Károly 21 éves vasöntősegédet, aki annak köszönheti kézrekerülését, hogy elloptott egy ébresztőórát is. Legutóbbi betörésének színhelyéről egy irógépet, ékszereket és egy ébresztőórát lopott és egy zsákba kötve a hátra vette a zsákmányt és indult a lakására. Az utcán rendőr mellett vezetőit el az útja és a zsákban az ébresztőóra éppen akkor kezdett berregni. A rendőr gyanút fogott és nyakonesipte Révfit, aki zavarában azonnal beismerte, hogy betörést követett el.

Virágzik a Viktória regis a budapesti egyetemi botanikus kertben. A nagy hőség virágzásra bírta az Amazonvidék híres növényét, a Viktória regist, a meleg tó vizén kétméteres levelei mellett gyermekfej nagyságú virágok pompáznak. A remek orchideák is pompáznak és még a banán is kivirított.

Törökországban csökken a kiütéses tifuszesetek száma. Júniusban még 783 beteg volt és most csak 339 beteget tartanak nyilván. A betegség terjedésének megakadályozása a hatóságok erőltet tevékenységének tudható be.

Ezer finn gyermek érkezik a közeljövőben svédországi üdülésre. A gyermekeket külön erre a célra épült repülőgépeken szállítják az üdülőtelepekre.

Nyolc fürdőző fulladt a Murába az elmúlt napokban. A sebes-sodrású Mura a holttesteket part-ra sodorta. Eddig csak Lapeine Lajos muraszombati fogtechnikus holttestét ismerték fel.

Major Lajos temetése. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra esütörtökön délután Major Lajos volt timármestert, egyetemi altisztet. A köztemető díszravatalozó termében felállított ravatal nagyszámú előkelő gyász-közönség állta körül. Ott láttuk a debreceni timárszakosztály tagjait nagyszámban, az egyetem részéről megjelent a temetésen dr. Borsos-Nachtábel Ödön egyetemi tanár, mint az elhunyt főnöke Korill Ferenc egyetemi tanárségéd kíséretében, az elhunyt jóbarátai és tisztelői. A gyászszertartás a Kossuth Dalkör gyászdalaival kezdődött. A ravatal felett Kecskés József ref. lelkész mondott emelkedett szellemű imát. Azután a koszorúkkal gazdagon megrakott gyászkocsira helyezték a díszes ércokporsót és megindult a nagy gyászmenet a sírhoz, ahol a lelkész újabb imája és megáldása után örök nyugalomra helyezték a sokat szenvedett Major Lajos földi részzeit.

Veszprémy kartellen kívüli benzinkútnál motokó P. 1.02. Széchenyi u. 3.

Hat-hatmas érdeklődés előzi meg a Villám-Revü világszenzációját

Előző számunkban röviden hírt adtunk már arról, hogy Debrecenbe érkezik a napokban Európa és a világ egyik legelső artista revü társulata, a Villám revü. Napokkal előtte már hatalmas érdeklődés előzi meg ennek a pompásan invencionált együttesnek a fellépését, ami nem csoda, mert mű-orpolitikáját és attrakcióit tekintve, egyedül áll Magyarországon.

Párállan attrakcióhoz jut ezzel Debrecen város műértő közönsége. A revütársulat együttese a legkiválóbb bel- és külföldi artístákból áll, akik méltán ragadtatták el úgy Budapest, mint Eszackmagyarország műértő közönségét. A Villám Revü társulat legutóbb Kassán szerepelt a városi színházban, ahol 24 előadást tartott és ezeket több, mint húsz ezer ember tapsolta végig s úgy a kassai sajtó, mint a közönség áradozva emlékezett meg az együttesről.

Belföldi útjuk során érkeztek el a Tiszántúli fővárosába, Debrecenbe. Pénteken érkeznek meg a Társulat tagjai, s szombaton este 8 órakor rendezik meg megnyitó díszelőadásukat az Arany Bika dísztermében. A műsort változatos, békevilágra emlékeztető, káprázatos artístalajlélmények, szentimentálisan szép táncszámok töltik ki.

Természetes tehát az a nagyfokú érdeklődés, amely az együttes vendégszereplését előzi meg. Az eddig soha nem látott számok, produkciók méltán fogják majd tapsra ragadtatni Debrecen város műértő közönségét.

Időszerű kislexikon

OREL

város mozaalmas történelmi múltra tekinthet vissza. Az Orel szó magyarul sást jelent. 1564-ben Rettenetes Iván cár emeltette erődítményé. Orel akkoriban a birodalom déli határát alkotta. A 17. században azonban az erődítmény jellegét elvesztette, mivel a moszkvai birodalom határait mindinkább kiterjesztette. — Kárpótlásul Orel a mezőgazdasági termények s ipari termékek kiserelésének központjává fejlődött majd kikötőt is kapott és Nizsnij-Novgorod és Kaluga felé irányuló áruforgalom egyik legfontosabb gőcpontja lett.

1800 körül Orel túlnyomólag a nemesség városa volt. Megelőzőleg már 1779-ben az oreli kormányosság székhelyévé lépett elő s ekkor a várost teljesen átépítették. A bolsevizmus a város temploimat többé-kevébbé mind lerombolta újat azonban nem alkotott s nem készült el a 30-as évek elején megkezdett színház és kul-túrház sem. A lakosság száma a század eleje óta 40 ezerről 120 ezerre emelkedett, a lakátépitkezések terén azonban semmi sem történt.

Ellopták a kerékpárt karddal, akatáskával együtt. Prekk György ny. csendőrtiszt helyettes, Faragó-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki rövid ideig az utcán hagyott kerékpárját a rajta levő akatáskával együtt ellopta. A kár 350 pengő.

Lopás a teniszpályán. Vitéz Kovács Ferencné Baranyai-utca 20. szám alatti lakos feljelentést tett ellen, aki leánya blúzát a tes eleln, aki leánya blúzát a DEAC teniszpályára öltözőjéből ellopta.

A statusquo-ante izraelita anyahitközség templomában az istentiszteletet rendje f. hó 6-13 Pénteken este a Deák Ferenc utcában 7.50, Kápolnási utcában 7.50, szombaton reggel mindkét templomban 7. délelőtt a Deák Ferenc utcában 10.30, este mindkét templomban 8.50. Köznap reggel mindkét templomban 6.30, este mindkét templomban 8. — TOSA BÓAV: hétfőn délután mindkét templomban 6.30, este mindkét templomban 8.30 kedden reggel mindkét templomban 6, este a Deák Ferenc utcában 7.15. a Kápolnási utcában 7.50, kedden délután a Deák Ferenc utcában beszéd. Rabbiság.

Nézzétek a szívem

Nézzétek a szívem, nem hajtja már vérem, Hervadozó arcom, hirdeti a végem. Ott van még a bús szív, de elvélve dobog... Űzl, tépi a kín, azért elhagy zokog...

Ha majd jön a csöndes túlvilági álom Hűtlek szerelmesem oda is csak várom. A reménység ott is czerszer elhagyhat, De régi szerelmem soha el nem foghatja.

Papp Szeta.

A közellátási államtitkár ellenőrző körútja a textilüzletekben

Dr. Jakabffy Károly közellátási államtitkár csütörtökön ellenőrző körutat tartott a fővárosban, hogy a textilkereskedők betartják-e a rendelkezéseket. Megvizsgálja a k rakati árukat és árakat, megnézte az áruházakban is az anyagokat, hogy megfelelően benyomtatják-e az árakat a méteráru-cikkbe.

Kifogásolnivalót nemigen talalt az államtitkár, csupán azt jegyezte meg, hogy sok a külföldi eredetű, tehát drágább árucikk. A külföldinek nevezett árukkal kapcsolatban reviziót tartanak, hogy megállapítsák, tényleg külföldie az áru és azért adják olyan drágán.

Nem tontos, de érdekes

A strucc a közfelfogással ellentétben sohasem, még veszelé idején sem dugja fejét a homokba. Hogy a strucc távolról sem olyan buta, mint ahogy általában hiszik, mutatja az is, hogy üldözött ravasz cicakkos futással nagyon ügyesen kitudja jatszani.

A dum-dum golyó nevű a hasonló nevű előindiai városról vette, mely Kalkuta mellett fekszik. Az 1868-ban nemzetközileg elismert roncsozó lövedéket egy itteni hadfelszerelési üzemi állította elő először. A dum-dum golyó abban különbözik a rendes golyótól, hogy acélköpenyének csúcsa hiányzik, úgyhogy becsapódáskor az ólom az acélköpenyt a tehetetlenségi erőnél fogva szétrombolja és borzalmas sebeket, legtöbbször azonban még mérgezést és fertőzést is okoz.

A montecarloi rádió a világ legmodernebb adóberendezése. Különleges készülékkel lehetősé teszik, hogy egyszerre háromféle műsört sugározzon ki. A rádióállomás az Agel-hegyen épült. Az új montecarloi adóberendezés, amely egy 36 kilowattos középhullám és egy 55 kilowattos rövidhullámú adóból áll, július közepén nyílt meg.

Egy vasúti nagyértékű adomány a kolozsvári múzeumnak. Ambrus Géza kolozsvári MÁV intéző megjelent Kelemen Lajos egyetemi tanárnál, az Erdélyi Nemzeti Múzeum főigazgatójánál és igen nagyértékű régi könyveket, okiratokat és levelezéseket ajánlott fel a múzeumnak. Az iratok között szerepel 1698-tól kezdődőleg a kolozsvári kirurgus és borbély oéh rengeteg jegyzőkönyve, diplomája és egyéb irata abból az időből, amikor még a seborvos és a borbély közös céhben működött. Az adományozott könyvek között van a Magyar Arichmetika, azaz „Számvetések Tudománya”-nak egy példánya, amelyből összesen ötöt ismernek.

Gyermektragédia. Katona József köztisztviselői vállalati alkalmazott Jolánka nevű 4 éves kislánya a napokban rosszul lett és hírtelen meghalt. Eleinte azt hitték, hogy epervész következtében fellépő bélfertőzés okozta halálát, később azonban olyan adatok merültek fel, hogy a kislány valami mérges bogyót evett volna. Elrendelték a holttest felboncolását a haláleset okának a tisztázására. Katona József iránt aki kilonctagú családját tartja a szerény fizetéséből, a tragikus eset kapcsán nagy részvét nyilvánul meg.

Az István Gőzmalom felhívja a gazdaközönség s a raktárral nem rendelkező vámórlésre jogosultak figyelmét, hogy a vámórlésre kerülő buza és rozsát egész éven át díjmentesen tárolja, s miután a rendelések most már megengedek, abbó kitűnőliszteketszolgálatki.

Gyászrovat

Takács György nyug. MÁV al-
tisz 58 éves korában elhunyt. Tem-
etése pénteken három órakor
lesz a köztemető 3. ravatalozójá-
ból. Lakás: Wesselényi-utca 89.
Gebauer cég rendezi.

Özv. Nánássy Lajosné Szigeti
Róza, cipésmester özvegye 68
éves korában hosszú szenvedés
után meghalt. Temetése pénteken
délután 6 órakor lesz a köztemetői
3-as ravatalozóból ref. szertartás-
sal. Lakása: Keresztvárosi-u. 97.
Pusztai temetkezési intézet.

Linberger Jánosné Pálóczy Pi-
roska temetése pénteken öt órakor
lesz a hármaskertből római ka-
tolikus beszenteléssel. Lakásunk:
Hadházi-utca 27. Csurka temetke-
zés.

Czeczé István 3 hónapos korá-
ban elhunyt. Temetése pénteken

délután 3 órakor lesz a köztemető
IV. ravatalozójából. Dankó temet-
kezés.

dr. sályi Veress István

tanügyi főtanácsos, ny.
tanítóképző intézeti
igazgató, a polgári ér-
demrend II. oszt. ke-
resztjének tulajdonosa
egyházi tanácsos,
stb. stb.

72 éves korában elhunyt
Temetése szombaton öt
órákor lesz a köztemető
díszravatalozó termé-
ből, a ref. egyház szer-
tartása szerint.

Gyászolják: neje, fia,
nevelő fia, anyósa, só-
gornói, sógora, unoka-
húga és a kiterjedt ro-
konság.

Lakás: Rákóczi u. 65.
Gebauer-cég rendezi.

SPORT

Mult és jelen a Diószegi-úton

Vasárnap érdekes kettős mér-
kőzés lesz a DVSC Diószegi-úti
sporttelepén: Fél 6 órai kezdet-
tel a DVSC NB I. csapata látja
vendégül a Kispest együttesét.
A Kispest egyike a Nemzeti Baj-
nokság legjobb csapatainak,
még ha helyezése nem is ezt
mutatja. Rutinos, kitűnő játé-
kosok mellett nagyszerű fiatal
tehetségek vannak a csapatban,
mint a jobbszélső Egressi,
Nonn, Hrotkó, a középcsatár
Mészáros, Boldizsár kapus, stb.
Titkos edző keze alatt ez a re-
mek fiatal gárda kitűnő együt-
tessé forrott össze a rutint kép-
viselő Nemessel, Olajkár I-el,
Gazdaggal, stb. Elvezetés, szép
mérkőzésre van kilátás.

A DVSC csapatában egy-egy
felidőben szőhöz jut két új szer-
ző: Ille és Nagy is. A csa-
pat összeállítását a következő
lesz: Nagy Mihály és Keszkeny

— Csokai, B Nagy — Orosz és
Nagy, Mester, Zilahy — Szabó,
Tisza, Szilágyi, Serfőző, Sidlik
és Ille.

A jelent képviselő mérkőzés
előtt fél 4 órai kezdettel felvon-
ul a DVSC dicsőséges múltját
representáló játékosok serege.
DVSC örökei—Nagyvárad örö-
kei mérkőzésen a DVSC csa-
patában az egykori nagy DVSC
tagjai: Farkas Iván, Szolárszky
László és Béla, Polanetzky János
és Béla, Kántor Jummy,
Mertin-Merényi Lóczy, Zöld Gé-
za, Bertók Kálmán, Horváth
Tibor, Sidó Zoli fognak játszani.
Ellenük a három nagyvárad
csapat, a NAC Nagyvárad, Tör-
ekvés és Nagyvárad. MÁV old-
boy játékosai állnak ki. Az ér-
dekes kettős mérkőzésre a Dió-
szegi-úti sporttelepre rekordszá-
mú nézősereg fog felvonulni.

Szegeden a DVSC-SzVSE mérkőzéssel kezd a debreceni csapat a bajnoki küzdelmet

Mint megírtuk, az NB I. baj-
noki nyitánya augusztus 22-én
lesz. A sorsolást az MLSz vezetősége
megejtette és az a kiszá-
várgott hírek szerint kitűnően
sikerült. Az idény első mérkő-
zését a DVSC idegenben, Szeged-
en játssza az SzVSE ellen. A
többi mérkőzések sorsolása a
következő: Ferencváros—Vasas,
BSZKRT—Csepel, Újpest—Gama-
na, Elektromos—Kispest, Szol-
nok—Nagyvárad, SalBTC—Ujvi-
dék, Kolozsvári AC—DIMÁVAG.
Az NB I. utolsó fordulója de-
cember 12-én lesz. Ha azonban
a dánok elleni mérkőzés is meg-
valósul (szeptember 19), akkor
az NB I. utolsó fordulóját de-
cember 19-én tartják meg. A
magyar válogatott labdarúgó-
csapat a következő nemzetek-
közötti válogatott mérkőzéseket
fogja játszani. Szeptember 12.
Stockholmban svéd—magyar,
szeptember 19. Koppenhágában
dán—magyar, október 24. ma-
gyar—bolgár Budapesten, no-
vember 7. magyar—svéd Buda-
pesten. Az NB I. részletes sorsolá-
sát lapunk legközelebbi szá-
mában közöljük.

Wampetics István svédországi levele

Köztudomású, hogy Wampe-
tics István, a DVSC volt kiváló
játékosa, jelenleg Svédországban
edzősködik. A Degerfors je-
les edzője a napokban levelet
írt Magyarországra, melyben a
következőket írja:

„Már hetedik éve, hogy itt ed-
zősködöm Degerforsban. Idilli-
kus kis svéd falu minden jóval
és szépséggel. Tavasszal na-
gyobb egyesületek csábítottak,
de én hű maradtam régi csapa-
tomhoz és újabb két évre leszer-
ződtem a Degerforshoz.

Csapatom két játékosra álla-
ndó tagja a svéd válogatottnak.
Buszke vagyok mindkét fiura,
mert az én revelésem. A közép-
csatárt Nordahltnak hívják és
a svéd gólkirály. A másik válo-
gatott Ahlund. Szorgalmas
munkával hoztam ki a fiuból.

ami benne rejtett. Igen techni-
kás, szívós. Labdáinak szeme
van.

A továbbiakban a közelgő
svéd—magyar válogatott mérkő-
zésről ír a jeles edző:

Nehezen várjuk a szeptember
12-ét. Erre a mérkőzésre nagyon
készül a svéd válogatott. A ma-
gyar csapatnak, amely most fel-
jövőben van, nagy esélye van
arra, hogy Stockholmban is két-
vállra fektesse a svéd válogatot-
tat. A tavaly oly sikeresen sze-
repelt svéd csapat az idén négy
mérkőzést játszott, de egyetlen
sem nyújtotta a tőle várt telje-
sítményt.

A magyarok ellen győzni
akarnak a svédok és ezért úgy
készülnek fel, mint még eddig
egyetlen egy mérkőzésre sem.
Svédországban nem szokás a
játékosokat edzőtáborba gyűl-
teni, de a magyarok ellen táborba
vonul a svéd válogatott. A vá-
logatott csapat vezetőit az ve-
zeti most, hogy a nagy össze-
csapásra a legjobb erőben és a
legjobb hangulatban együttes
lépjen pályára. Nagyon sokra
értékelik Svédországban a ma-
gyar tizenegyet — fejezi be leve-
lét Wampetics István a jeles
edző, a volt debreceni legendás
labdarúgó.

Opatá Zoltánnak köszönheti a
Kolozsvári AC, hogy megmen-
teült a kieséstől. Ő mint edző,
erősen kézbe vette a már ki-
esőfélben levő kolozsvári együt-
test és az ősszel az utolsó he-
lyen, a tavasszal pedig a tizedik
helyen végzett a már akkor
Opatá kezében levő együttes.

A NAC vasárnap Szatmáron
szerepel és ott már kipróbálta
Lorántot is, akit mint ismer-
tes, Szombathelyről szerzett meg
a NAC vezetősége.

Tóth Jenő lett a Szeged új
edzője. A Bástya volt játékosát
szerződtette a Szeged edzőjének.
Az edzésről Vörös hiányzott.

Kétszáz nevezés érkezett eddig
a Magyar Kupára és a Corin-
thián díjra. A DVSC-nek,
mint elsőosztályú csapatnak
nem kell a selejtezőkön küsz-
kódnia, hanem már csak a leg-
jobb tizenhat valamelyikével fog

játsszani a tavasszal.

Nagy, Szabó, Ille és Buncsik
a DVSC eddigi új szerzeményei.
A vezetőség még több fiatal te-
hetséges játékosal folytat tár-
gyalásokat.

A DVSC a következő sorrend-
ben játssza mérkőzéseit: Augusztus
22. SzVSE—DVSC. Augusztus
29. DVSC—BSZKRT. Szeptem-
ber 5. Ferencváros—DVSC.
Szeptember 19. DVSC—Szolnoki
MÁV. Szeptember 26. Vasas—
DVSC. Október 3. DVSC—Cse-
pel. Október 10. Nagyvárad AC
—DVSC. Október 17. Újvidék—
DVSC. November 1. DVSC—
Gamma. November 14. Kispest
—DVSC. November 21. DVSC—
Diosgyőr. November 28. Kolozsvár
—DVSC. December 5. DVSC
—Elektromos. December 8. Uj-
pest—DVSC. December 12. DVSC
—SalBTC.

A DVSC újonnan alakult
ökölvívó csapat szombaton
Kolozsvárott szerepel az ottani
MÁV együttese ellen. A debre-
ceni vasutasokat Bartha Károly
szakoktató készítette elő. A csa-
pat a következő felállításban
veszi fel a küzdelmet: Dobó, Ve-
res, Darai, Vécsi, Eperjessy, Far-
kas, Nagy, Gedeon. A csapat
szombat reggel indul Bartha
Károly szakoktató vezetésével.

Gálly András az MLSz főtít-
kára, a JT ügyvezetője lemond
eddigi tisztségéről.

A D. Villanygyár nagy erős-
ítéseket hajlt végre. Leigazolta
Kántor Lászlót, a Wakerietelepi

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

FC kitűnő csatárát. A napok-
ban megtörténik Nagy Sándor,
a Rusj balszélsője és Elek Béla,
a MOVE Szabolcs fedezetének
igazolása. Ugyancsak leigazolja
a D. Villanygyár Erdei Sándort,
a Munkácsi SE, majd a DVSC
középfedezetét és Erdei I-et, a
volt PMAV és DVSC-hátvédet.
Ezenkívül még több játékosal
tárgyal a Villanygyár vezetősé-
ge. Egyelőre az amatőr bajnok-
sághoz induló csapatban jut
szóhoz Papp István, Vekerdy
Béla, akik tehetséges, kiváló
fiatal játékosok.

A DVSC alatt felsorolt atlé-
ti vasárnap délután fél 4 óra-
kor a DEAC pályán a KEB if-
júsági postaversenyén pontosan
jelennek meg: Kállai T., Ta-
tár L., Kárándi J., Haraszi S.,
Lipcei I., Konkoly T., Vágvolgyi
J., Baranyai S., Beeskereki
L., Nagy I., Beeskereki I., Oan-
csi L., Sipos L., Sass S., Bunna
J., Szücs F. Szakoszt. vez.

A vasutasok legfiatalabb szak-
osztálya vasárnap d. u. Buda-
pesten a Testvériség SE közel-
láda szakosztálya ellen vívják leg-
első mérkőzésüket.

KÖZGAZDASÁG

A kukoricában nagyobb károsodás következik be, ha nem lesz eső

Csáky Béla gazdasági felügyelő
a városi közigazgatási bizottság
ülésén ismertette a július havi
mezőgazdasági viszonyokat. Rá-
mutatott arra, hogy a júliusi idő-
járás, annak első szakaszában ál-
talanban enyhe és csapadékos volt,
mely főleg az őszi és tavaszi kalá-
szosaink fejlődését és beérését
kedvezően befolyásolta, míg a hó-
nap második felét száraz, meleg
időjárás váltotta fel.

Az aratási munkálatok a hónap
elejével általánosságban megindul-
tak és e hó folyamán befejezést is
nyertek. Őszi és tavaszi kalász-
sok a július eleji esők hatására
kedvezően fejlődtek. Az aratás
az időjárás kissé meghosszabbí-
totta, azonban az mégis kedvező
hatású volt, mert a szemképződést
és annak beérését elősegítette.
Július hónap harmadik hetében a
ceséplési munkálatok a város egész
területén általánosságban megin-
dultak és azok továbbra is ren-
den folyamatban vannak.

Borsók aratása a hónap elején
megtörtént és azok cséplése befe-
jezést is nyert.

A hónap eleji esős napok kedve-
zettek voltak kapásnövényeink fej-
lődésére, azonban az ezt felváltó

szárazság a hónap végével erősen
érezte káros hatását.

A répák általában a fellépett
szárazság folytán fejlődésükben
megállottak és azok növekedése
nem kedvező.

A kukoricák a hónap elején na-
gyon jól fejlődtek, esőképződésük
megfelelő volt, azonban a fellépett
szárazság folytán — amennyiben
rövidesen azokat eső nem éri —
a szemképződésben nagyobb káro-
sodás állhat elő.

A bugyonyok fejlődésében is víz-
szárazságot váltott ki a szárazság,
sok helyen azok szárrészei és le-
velvete megfogyott és száradás-
nak indult.

A napraforgók fejlődése tovább-
ra is jó, azok tányérjai szépen fej-
lődtek. Közepes termésre lehet
számítani.

A dohány fejlődése kedvező, a
terméskültségek jók, az aljlevelek
törése folyamatban van.

A legelők gyepzete általában
felpasztorodott. Súlyosan érintette
az esőhiány főleg a Hortobágyot,
mert a legelők gyepzete teljesen
felsült, a legelő jószág megfelelő
takarmányt felvenni nem tud a így
a gazdák nagyrésze legelő állatai-
nak hazahajtására kényyszerül.

A Hortobágyon legeltetett állatok „megélhetése” lehetetlenné vált

Dr Zsupán Kálmán törvényható-
sági m. kir. állatorvos a városi
közigazgatási bizottságban beszám-
olt az állategészségügyi viszo-
nyokról és ennek során igen szo-
morú képet festett a hortobágyi
legeltetési viszonyokról illetően.
Jelentésében ezeket mondta:

Az állategészségügyi állapota jú-
lius hónapban nagyobb változást
nem mutatott. A hivatalból kimu-
tatandó ragadós állatbetegségek
közül fellépett a sertéspestis a IX.
állategészségügyi kerületben.

Az élőállatforgalom a június havi
forgalomhoz viszonyítva a lovak-
ban, a két éven aluli szarvasmar-
hákban és a borjúkban emelke-
dett, ellenben a két éven felüli
szarvasmarhák, a juhok és sertés-
sek forgalma erősen csökkent.

A Hortobágyon legeltetett álla-
tok „megélhetése” a bekövetkezett
szárazság folytán a kislül legelő-
kön lehetetlenné vált, ezért a
kungyörgyi és a szatmáritelki né-
zesek teljes állományát a legelő-
ről hazahajtatott, a többi ménés

állományát pedig összesen mint-
egy 627 darabra csökkent.

A rühességgel fertőzött faluvég-
halmi ménésben mindössze 38 drb,
a Mátá mögötti ménésben pedig
91 drb ló maradt, amelyek kop-
nos olajjal gyógyítottak ki a rü-
hességből.

Mátá-pusztán a gázkamara el-
készült, de ezideig használatba
nem vétették, a kamarának na-
gyobb mértékű igénybevételére ak-
kor kerülhetne sor, ha az időjárás
megjavulásával a legelő is meg-
javulna és a lovakat az ősz le-
gőre újból kihajthatnák a Horto-
bágyra tulajdonosai. Az újabb
kihajtás természetesen csak állat-
orvosi vizsgálat után volna meg-
engedhető, amikor a rühességre
gyanús lovak előbb a gázkamara-
ban gyógykezelésnek.

A rühes lovak gázkezelése ez-
után már annál is inkább remél-
hető, mert az egyévi katonai meg-
szállott területéről szolgálatból ha-
zátért hortobágyi városi külsőégi
állatorvos végezheti ezen kezelést.

DEBRECZEN 7 OLDAL 1943 VIII. 6

Kijelölt kereskedők névjegyzéke

A beszolgáltatási pontozásba
Debrecen város területén csak az
alább felsorolt kereskedőknek —
vételi jegy ellenében — eladott
termények számíthatók be.

Gabonaforgalmi Központ debre-
ceni képviselője: Baksay Ferenc.

1. Kijelölt országos kereskedő:
Agrikultura Kereskedelmi Rt.

2. Kijelölt helyi kereskedők:
Gál Jánosné, Kocsis Aladárné,
Heimel Oszkár, özv. Erdős Zoltán-
né sz. Csábi Magda, Szilágyi Mi-
hály, Péterfi József, Hatvani Ist-
ván, Szabados Jenőné, Varannay
József, Pósalaky András, Takács
Iren, Mezőgazdasági Termelő és
Áruforgalmi Szövetkezet.

Vetőmagforgalmi Központ deb-
receni képviselője: Kontsek Géza.

1. Kijelölt országos kereskedők:
Kontsek Géza, Agrikultura Keres-
kedelmi Rt.

2. Kijelölt körzeti és helyi keres-
kedők: Sárréti Áruaktár, Németi
János, özv. Erdős Zoltánné, Ga-
bona- és Magkereskedelmi Rt.

Hüvelyesforgalmi Központ.

1. Kijelölt országos kereskedő
Agrikultura Kereskedelmi Rt.

2. Kijelölt körzeti kereskedők:
Kontsek Géza Keresk. Rt., Hangya
kirendeltség, Hangya Szövetkezet
értékesítő telepe, Nemethy János
özv. Erdős Zoltánné, Mezőgazda-
sági Term. és Áruforg. Szöv., Pó-
salaky András, Takács Iren.

Allatforgalmi Központ debreceni
és hajdúvármegyei képviselője: dr.
Kovács József.

Kijelölt körzeti és helyi keres-
kedők: Rác Gábor, Berzéki Józ-
sef, Kertész János, Bóde Gyula,
ifj. Juhász Sándor, Kiss Miklós,
ifj. Szücs Béla, Perjesi Béla.

Tej és Tejtermékforgalmi Köz-
pont.

Kijelölt országos kereskedő: Al-
földi Tejüzem.

Figyelemztetem az érdekelteket,
hogy a beszolgáltatási pontozásba
Debrecen város területén csak az
itt felsorolt kereskedőknek — vé-
teli jegy ellenében — eladott ter-
mények számíthatók be.

Polgármester.

Újból szabályozták a lóhús árát

A közlekedési miniszter újból
szabályozta a lóhús és a vágóelő-
melléktermékeinek árát.

A rendelet értelmében vidéken
a fogyasztói árak a következők
kg-ként: lóhús, a benne lévő
csonttal, minden nyomtételű huz-
záadása nélkül 1,90, tisztított
vesepecsénye 3,80, lóháj 3,50, zsi-
radék 1,20, máj, vese, lép, nyelv,
velő és szív 1,90, fehér levescsont
—50, vöröscsont —10, vör. lite-
renként —30, vékonybél lovanként
12—, tejes lóelő lovanként
12— pengő.

A melléktermékek felhasználá-
sával készült termelvények
ára:

Virsló 3,20, koszorukolbász,
szafaládé, párisi 2,40, füstölt kol-
bász 2,60, másodrendű száraz
kolbász 1,70, nyári szalámi 2,70,
téli szalámi 5,50, füstölt nyelv
4,10, hurka 1,10, vöröskolbász
1,50 P kg-ként.

—oo000—

A cséplés és kazalozás együttes munkáinak legkisebb munkabére

A hatóság újjal megállapít-
totta a legkisebb mezőgazdasági
munkabérek, melyeket sorra
közlünk. Az új bérek július 28-
tól érvényesek.

A cséplés és kazalozás együt-
tes munkáira vonatkozó bérek a
következők: Alsó és felső határ
a) Saját (nem bércsépítő) gép-
nél: élelmezéssel 3,5 százalék
élelmezés nélkül: 4 százalék. A
részbenben az etetők munka-
bére is bennfoglaltatik.

b) Bércsépítőgépnél: 1. Elevá-
toros gépnél: élelmezéssel: 3 szá-
zalék; élelmezés nélkül: 3,5 szá-
zalék. 2. Elevátornélküli gépnél
élelmezéssel: 3,5 százalék. élel-
mezés nélkül: 4 százalék. A rész-
benben az etetők munkabére
nem foglaltatik benne.

A munkások a fenti bérem

tartoznak a terményt elcsépelni, szükség szerint rostálni, a szalma, polyva és törekkazlat szakaszerűen összerakni, a cséplőgépek körül naponként tisztakarítani, a gépet esős időben befedni, a terményt mázsára, majd magtárba zsákolni.

Elmérés fejenként: vagy bentkoszt vagy az alábbiak szerint: búza: 16 kg, szalonna: 1 kg, burgonya: 2 kg, szárazfűzölék: 1 kg, hús: 1 kg, fűszerpaprika: 2 P. A keresmény hazaszállítására, valamint az ivóvíz gondoskodására vonatkozóan az aratásnál megállapítottak az irányadók.

A cséplésnél a géptulajdonos köteles időt adni, melyhez szalmafűtés esetén munkavállalók egy kíségetőt (peckást) adnak.

Az erőtakarományok igénybevétele

A m. kir. közellátásügyi miniszter 116.100—1943. K. M. számú rendelete szerint a beszállítási

kötelesség teljesítésére szánt erőtakarományt (melasz, szárított répaszelet, mindennemű olajpogácsa, extrahált olajpogácsa, dara és korpa) a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének (Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám) kell megvételre felajánlani.

A gazdálkodó beszállítási kötelességének teljesítésére be kell számítani azt az erőtakarományt is, amelyet a termelési szándék alapján visszakapott mennyiségből a 2260—1942. M. E. számú rendelet 11. §-ának 3. bekezdése értelmében a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének felajánlani. A beszállítási kötelesség teljesítésére csak takarmányozásra alkalmas és a kereskedelmi szokványminőségeknek megfelelő erőtakarományt lehet felajánlani.

A rendelet megszegése kihágást képez és a 2980—1943. M. E. számú rendelet szerint büntetendő. A

rendelet az 1943-ik évi augusztus 3-ik napján lépeti hatályba. Egyebekben bővebb tájékoztatást a Budapesti Közlöny 1943. évi augusztus hó 3-iki 172-ik száma nyújt.

Polgármester.

—6000—

A közönség szava

Mi az igazság a borjűvásár körül?

Igen tisztelt Főszerkesztő Úr! Olvastam ma a „Debrecen” közgazdasági rovatában „Mi van a borjűvásárlások körül” című cikket. Nem egészen úgy áll a helyzet, amint azt Szilágyi József szakosztályi elnök úr elmondta. A piacon nem azért nem lehet borjűhozni, mert az eladókat az országúton megrohanják és az élőállatot árát felverik jóval a tör-

vényes árak fölé. Azt nem nevezi meg a szakosztályi elnök úr, hogy kik azok a titokzatos elemek, akik csak úgy megrohanják az eladókat.

Az igazság az — mint ezt több gazda nevében pár héttel ezelőtt az egyik vásár után már szóvá is tettem —, hogy az igen tisztelt mézások urak, mivel most hetenként meg van határozva a mennyiség, amit vásárolni lehet, összeálltak a vásárban és a gazdák által felhajtott 50—60 borjűből a legjavát kiszemelve, csak a maximális árnál 30—40 százalékkal olcsóbb árát voltak hajlandók megfizetni. Így aztán a gazda, ha szüksége volt a pénzre, kénytelen volt olcsóbban odaadni a jószágját, vagy ha nem, hazahajthatta. Nyilván minden gazda rájött arra, hogy nem érdemes felhajtani a borjűt, helyesebb, ha a vevőt otthon várja be, vagy ha nem me-

ne ki hozzá, akkor felneveli a borjűt és úgy adja el, mert sokkal jobban jön ki vele, mintha maximális áron alul adja oda az állatot. Ez az igazság. Majd meg fogják látni a mézások urak, hogy a vásárra ezután sem lesz felhajtás. Helyesebb lett volna, ha a szakosztályi elnök úr azt jelentette volna be azon a bizonyos ülésen és közölte volna az újságok útján a gazdátársadalommal, hogy a maximális árat a jövőben minden körülmények között megfizetik és nem minősítik le az I. osztályú borjűt II. osztályúvá. Lehetetlen, hogy egyetlen elsőosztályú borjű se került volna a piacra. Ha a mézások urak megletnének, akkor meglátnák, hogy lenne borjű a vásáron és valóban nem rohanják meg titokzatos elemek az országúton az eladókat.

Tisztelettel.
Egy gazda.

APRÓHIRDETÉSEK

MACANNYOMOZO

GÁLOCSY legrégibb magánnyomozó megfigyelési, nyomozással, diszkrét, eredményes. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.

JANOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. telefon: 23-78. 54—764 11. 9

Alkalmazást nyer férfi vegyes

NAPSZÁMOSOKAT

azonnal belépésre felvesz Városi nyomda Bőszörményi út 6. 2—641

KUBIKOSOKAT

karos munkára keres Hortobágyi téglagyár Rt. Vár u. 7. sz. 2—747

MIKEPÉRC

közégszínű egy szociális kisegítő, egy közellátási kisegítő állás megüresedett, azonnal betölthető. Ajánlkozás először levélben főjegyzőhöz küldendő 2—731

LAKÁSSAL

biro gyermektelen, szereléshez is értő óvadékkal rendelkező házaspár házfelügyelőséghez juthat. — Cím a kiadóban. 2—725

KIMÉRO

megbizottat azonnali belépésre felvesznek. Séri, Mikepércsi út 11. sz. 2—728

GAZDASÁGI ALLÁS

GAZDASÁGI cselédek keresek bentkosztra közel tanyára. Jelentkezni lehet MÁV Kolónia 17. 26—795 vv

KERESEK

azonnal belépésre fizetendő kondást és fiatal kondásfiút Hevesi u. 18. 26—622

CSEPLÉST

vállalok magánjáróra, 8-as garitúrára. Bárhova megyek Vass, Kigyó u. 47. 26—757

HÁZMESTERI ALLÁS

LAKÁSOM örzéséért szép szobát, konyhát adok hosszú időre, megbízható házaspárnak a férj állandó állást betöltő legyen, dolgozni nem kell. Cím a kiadóban. 29—732

KERESKEDELMI FÉRFI

FIATAL fűszeres segédet és tanuló felvesz Baráz, Pozsonyi út 8. 18—753

IPARI

FODRÁSZ segéd alkalmazást nyer, Szent Anna u. 39. sz. 33—750

ELSŐ OSZTÁLYÚ NAGY-MUNKÁS SZABÓSEGÉD ÉS NADRÁGSZABÓ FELVÉTELEK

Balázs Mihály, Péterfia 46. sz. 33—635

FÉRFISZABÓ SEGÉDET FELVESZ

kis- és nagymunkást teljes ellátással, Pethő Imre férjiszabó üzeme, Hajdúnánás, Hunyadi u. 10. 33—690

FIATAL BORBÉLYSEGÉDET FELVESZ

augusztus 15-ére, ellátás, 30 P hav. Hölgyfodrászatra megintom, Tóth Pál fodrászmester, Hajdúdorog. 33—657

JÓMUNKÁS FODRÁSZSEGÉD FELVÉTELEK

Bozán Ferenc, Hatvan u. 2. sz. 33—1069

EGY FIATAL SÜTŐSEGÉD ÉS EGY KIFUTÓ AZONNAL FELVÉTELEK

Körössi, Mester u. 39. sz. 33—1062

FODRÁSZ SEGÉDET TELJES ELLÁTÁSSAL, JÓ FIZETÉSSSEL FELVESZ

Pázmándy, Balmazújváros. 33—741

MALMI MUNKÁSOKAT FELVESZÜNK

Hortobágyi múmalom 33—765

TANULÓ FIA

JÓ családból való kifutó és kiszolgáló fiú felvétel, hajdúlakúti, kántin. 64—730

KIFUTÓ FIA

KIFUTÓ felvétetik, Pozsonyi út 16 A. Bucska asztalos. 49—1067

KIFUTÓ FIÚT ÉS UJSÁGKÉZBEÍTÓ ASSZONYT FELVESZ

Hirnapiroda, Hunyadi u. 28. 49—763

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI

TETŐK, falak javítását padló és falak burkolását vállalja Bulyovszky, Széchenyi u. 41. 1—745

FIATAL VIDÉKI TISZTVISELŐ

jó bizonyítvánnyal állást keres „Sürgős” jelígre. 1—724

Alkalmazást nyer nő vegyes

ZACSKÓ ragasztó lányokat azonnali felvesz Albert, Erzsébet út 48. 4—696

KERESEK

azonnali belépésre egy ügyes kiszolgáló nőt, vagy férfit söntésbe, három hétre. Jelentkezés szombat reggel, Nagy Dániel vendéglős, Csapó u. 100. 4—754

KERESKEDELMI NŐ

KISZOLGÁLÓ kisasszony, gyakorlott felvétetik, Kiss cukrászda, Bathányi u. 26. 50—742

IPARI NŐ

HÖLGYFODRÁSZ segédnyel teljes ellátással, vagy fiksztatással felvesz gnáth Imre fodrászmester. Hajdúböszörmény, Ujvárosi út 7. 35—735

FODRÁSZ KISASSZONYT VAGY FÉRFIT AZONNALRA FELVESZ

Strandfürdő 35—1075

HÖLGYFODRÁSZ KISASSZONYT MAGA FIZETÉSSSEL AZONNAL FELVESZ

Soltész, Nap u. 27. 35—1061

TANULÓ LEANY

FODRÁSZ tanulóleányt felvesz Biró fodrász, Piac u. 58. 63—1079

Háztartási alkalmazott MINDENES

GYERMEKSZERETŐ mindenest, aki főzni is tud keresek azonnala. Pápay József u. 12. sz. Poroszlai út 26 számánál 30—574 vv.

NAPONTA KÉT ÓRAI DÉLUTÁNI HÁZIMUNKÁRA BEJÁRÓNÓT AZONNALRA, ESETLEG 15-ÉRE FELVESZ

Bethlen u. 60. 30—697

MINDENES FŐZŐNŐ, AZONNAL FELVÉTELEK

Arany János u. 2. II. 7. 30—739

JÓ FIZETÉSSSEL MINDENES FŐZŐNŐT KERESK ELSŐJÉRE

Dr. Mailáth, Miklós u. 4. 30—761

MEGBIZHATÓ JÓI RÖZS DOLGOSZTÓ ASSZONYT ESETLEG FELNŐTT LEÁNYÁVAL SZOBALÁNYNAK ALKALMAZNI, ÖTTAGÚ CSALÁDHOZ, AZONNALRA, UJFALUSY Györgyné, Nyíregyháza, Széchenyi u. 25. 30—727

SZOBALÁNY

SZOBALÁNY azonnali felvétetik, két személyhez, szakácsnő van, Hunyadi u. 16. 60—762

BEJÁRÓNÓ

BEJÁRÓNÓT azonnali felvesz, Piac u. 28 B. II. emelet 12. Jelentkezni délután 3—5 között. 8—1071

MEGBIZHATÓ BEJÁRÓNÓT KERESK AZONNALI BELÉPÉSRE

Péterfia 36. udvarban. 8—759

BEJÁRÓNÓT DÉLUTÁNRA FELVESZ

Vörösmarty u. 19. sz. 8—755

ALKALMAZÁST KERES NŐ

BAROMFI neveléshez értő asszony elmenne gazdaságba, majorosnak esetleg családjával, Sásné, gazdasági akadémia, Fásiné 3—738

ÜZLETI AJANLAT

HASZNALI orakat veszek, javítok eladok. Schiffmann, Vendég u. 1792 1. 3

SZÖRME BUNDÁKAT JAVÍTOK, AKIKOT, FESZTEK

Veszek eladok. Kovary szűcsmester püspöki palota 1. 31. 593 1. 31

VARRASSON A TUDY SZALONBAN, NÁLAM VÁLASZTOTT MŰRÖSTMENTES V

hozott anyagból, izléses ruhája lesz. Rákóczi u. 11. sz. 67—998 8. 10.

CIANOZ VIZGAI, ZSISZIKTELENT FELELOSSEGEI

Kiss, Méliusz-ter 7. Telefon: 14-30. veres-templomnál. 606 11 4.

SIRKOVÉK, MŰKÖBŐI ÉS TERMÉSKÖBŐI, MÉSZALAK

gyümölcsösök részére és pirossalak, kerti utakra kaphatók a debreceni műkögyárnál, Fűrdő u. 2. sz. 67—279 vv.

CIANOZTASSON Csala

ciánózó vállalat. Lakásvizsgálások felelősséggel, Rákóczi u. 9. telefon: 14-27 szám 67—269 10. 13.

ÜZLETI KERESLET

GYÜMÖLCSÖT naplárón vásárol Szaplonczayné konzervüzem Acél u. 9. 66—1580 9 13

TOLLAT

legmagasabb napiárban vesz Hangya tolglyújtó telep József k herceg u. 71. 66—1013

OKTATÁS

Dr. Naményiné gyorsíróiskolájában, gépiroiskolájában, állandó tanfolyamkezdés. Bathányi u. 1. Vidékieknek vasútkedvezmény 785 9. 26.

TÁRS

HÁZVÉTELHEZ társat keresek hétezerrel, Azonnali beköltözésre kap szoba, konyhás lakást, Nyulás, Görgy u. 10. sz. 61—662

KOMOLY űzlethez komoly tőkével társat keresek

„Közreműködés” jelígre a kiadóba. 61—749

PÉNZ

PÉNZT kölcsön, búza alapon 1—1.5 vagon értékben, többszöri fedezet mellett felvennék. Cím a kiadóban 57—734

KÉTEZER pengőt keresek két hónapra

Ajánlatot „Biztos fedezet” jelígre a kiadóba. 57—1072

ÉKSZER ARANY, EZÜST

ARANYAT, ezüstöt és brilliánsat napi árban veszek Szelecsényi úra és ékszerkereskedő, Sas u. 2. sz. 1856 8 25.

MIELŐTT ARANY, EZÜST, BRILLIÁNS ÉKSZERÉT ELADJA

mutassa meg Szelecsényi úra- és ékszerkereskedőnek, Sas u. 2. 1857 8. 25.

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR GÉP

KERÉKPÁR varrógépet, gramofont, szakaszerűen javít Roboz és Hamer, Piac u. 8. 545 8. 12

MOTORKERÉKPÁR, KERÉKPÁR, PORSZIVÓ, VARRÓGÉP, GRAMOFON, LEVEZÉK VÉTELE, ELADÁSA, VILLAGYSZERELÉS

Soltész, Kálvin-ter 2. 7—141. 10. 31.

PRIMA ÁLLAPOTBAN LEVŐ

ötszázas motorkerékpár új gumikkal eladó. Eötvös u. 14. 7—714

ENGEDÉLYEZETT 4 HENGERES CSUKOTT 5 SZE

mélyes, kisfogyasztású Kriztek autó, prima állapotban, majdnem új gumikkal felszerelve, takarít, bérautónak is igen alkalmas. Érdeklődni: MATEOSZ garage. 7—722

ELADÓ EGY ZETKA MOTORKERÉKPÁR

Erdeklődni lehet délután. Cserepes u. 12. 7—737

SHB SACH MOTOR JÓ GUMIVAL

olcsón eladó, Rakovszky u. 3. 7—1074

RÁDIÓ

RÁDIÓ 2+1, olcsón eladó, Gyepűsor 50. Oncsa lakás. 58—1068

HANGSZER

JOHANGU rövid zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat „Zongora” jelígre a kiadóba kérek. 28—394

ZONGORA HANGOLÁSI MUNKÁT

kitűnő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28—624 5. 3.

BÚTOR

NINCSEN fényes káratunk, bútor, olcsón adunk, Piac u. 71. szám, udvarban, Brilliné. 9—1381 10. 4

HÁLÓSZOBÁK, IRÓSZ

talok, egyéb bútorok, olcsó áron, Eötvös u. 66. bútorüzletbe. 9—1428 8. 27

MODERN KONYHA ÉS HÁLÓBERENDEZÉSEK

nagy választékban kaphatók Ujfalussy Sándornál — Bethlen u. 56. 9—1008

ELADÓ ÚJ MODERN KONYHABÚTOR

Hatvan u. 42. asztalosnál, pince, jobbára. 9—1066

KIADÓ ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁR

SZARAZ nagyobb raktárhelyiséget keresünk esetleg több részletben, 8—10 vagon csomagolt száraz árú raktározására. Ajánlatokat „Nagyvállalat raktár” jelígre kérjük a kiadóhatalba leadni. vv 41—679

BUTOROZOTT SZOBA

BUTOROZOTT szobába intelligens úriú lakótársat keresek Nem különbéjáratt. Timár u. 13. sz. 10—766

LAKASCERE

KETOSZOBAS régi bérű minden komforttal (viz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcsérelnem ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cím a kiadóban. 1462 vv

LAKAST KERES

KÖNNYŰ házmunkáért különbéjárattú bútorozott szobát keres két intelligens nő, vagy pénztér. Cimeket „Sorsüldözött” jelígre. 52—743

ELVESZETT

EGYETEMI villamos megállónál felejtettem barna bőrtáskám, összes irattal. Kérem megtalálóját jutalom ellenében. Imre Szepességi u. 6. 13—748

ELVESZETT orosz farkas

kutyája. „Tisza” névre hallgat. Vámospercsi út, XXIII. épület. 13—721

ELVESZETT egy fekete

pénztárca tegnap délután 5—6 óra között, Bella cipőüzletből, posta udvaron keresztül. Bundi utcáig. Becsületes megtaláló illő jutalom ellenében szerkesztőséghez beadni, mert a megtaláló ismerős. 13—1077

VEGYES

FARAFADUGOK minden nagyságban kaphatók, Sarkadi Dezső, Széchenyi u. 1. 68—751

CSEPLÉST vállalkoz

azonnalra 8 HP magánjáróra, Hungária malom, Asztalos mázsás. 68—1070

CSEREÜZLET

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserélek Pál János szappanosmester, Kölcsei u. 8. 634. 11. 19

KÁLYHA-TŰZHELY